

Redningshunden

Nr 1-2019. 61 årgang

Medlemsblad for Norske Redningshunder

Enhver hund presterer bedre med riktig og næringsrik hundemat

VOM

Hundemat fra hundefolk til hundefolk

vomoghundemat.no

Facebook @VOMNorge

Instagram @vomhund

Redningshunden

nr. 1 2019

ISSN: 0803-8961

Informasjonstelefon

02615

E-post

post@nrh.no

Hjemmeside

www.nrh.no

Redaktør

Terje Johansen

Tlf: 98 20 33 59

Redaksjonen

Sarah Chirico-Wyss,

tlf. 46 95 55 56.

Sarah.chirico-wyss@nrh.no

Ståle Knutsen,

tlf. 91 57 77 63.

stknuts@online.no

Layout

Mick Sheard,

Tlf. 90 56 81 16

micks@online.no

Forlag

Nordisk Kjæledyrforlag AS

Trykk

Møklegaards Trykkeri AS

Forsidebilde

Mari og Jokke

Foto: Samuel Andersen

Signerte innlegg i medlemsbladet er ikke nødvendigvis redaksjonens eller Norske Redningshunders syn. Utgiveren er uten ansvar for annonsene.

Innhold

- 4 Lederen har ordet
- 6 Redaksjonelt
- 8 Beredskapen
- 11 Disiplinærutvalg
- 12 FTU informerer
- 14 NRH informerer
- 16 Fra Fjell til Fjære
- 23 Kvalitetssikring
- 24 Norske Redningshunder i Tamokdalen, Troms
- 26 Instruktørsamling 23.-25.nov på Moxy X
- 30 Øvelse i Harstad
- 32 Katastrofeøvelse
- 38 NEIMK9 sitt fjerde møte på Malta
- 42 Når korsbåndet ryker
- 46 Jorg Jørgensen
- 48 "Da vi gjorde funn, kjente jeg det langt inn i hjerte"
- 50 NRH-raser
- 52 Kollegastøtte i frivillige organisasjoner
- 58 Kurs og trening
- 64 Søknadsskjema
- 65 Adresser
- 70 NRH-Butikken

Manusfrister:

Nr. 2/2019 – 15. mai	utgivelse slutten av juni
Nr. 3/2019 – 15. august	utgivelse oktober
Nr. 4/2019 – 15. november	utgivelse til jul
Nr. 1/2020 – 15. februar	utgivelse slutten av mars

Redningshunden 01-2019

Lederen har ordet

4

Når dette bladet er i postkassa så er vel kanskje mesteparten av vinteren over, i alle fall sett fra skrivande stund, det har også vore stor aktivitet på lavinesida, sjølv om det har vore lite snø i enkelte delar av landet i vinter.

Alle årsmøte i lag og distrikt skal være ferdige med mange nye styremedlemmer. Takk til alle som har gjort ein innsats og lykke til for dei nye som trer inn i styre og vil fortsette det gode arbeidet.

Repmøtet i 2018 gav Hovedstyret i oppgave å sjå på organiseringa av NRH, det er satt ned ei gruppe som har mandat til å arbeide saman med heile organisasjonen fram mot repmøtet i 2022. Fyste del av dette arbeidet var å oppmode alle årsmøta å ta ein diskusjon

rundt temaet og komme med innspel. Eg håpar det har vore gode diskusjonar i dei ulike årsmøta og at organisasjonskomiteen får mange innspel til vidare arbeid.

Det skal være distriktsledarsamling i mai, valkomiteen er der på jakt etter kandidatar til både disiplinærutvalet og til Hovedstyret, alle som har lyst til å bidra må melde frå sin interesse.

Hovedstyret har også utvida FTU med ein medlem, Arne Andreassen, som skal ha som primæroppgave å sjå på gjennomføring av dei ulike hovedkursa. Målet er at gjennomføringa av desse skal bli meir lik rundt om i landet. Med over 500 deltakarar på dei ulike kursa i løpet av året så må det kvalitetssikrast i større grad enn det som har vore vanleg. I tillegg vil Arne bli med som ein ekstra resurs i arbeidet med revisjon av godkjeningsprogrammet.

Det vil og bli satt større fokus på HMS i organisasjonen og spesielt på sentrale kurs.

Beredskapen har det travelt, det lange arbeidet med å få ein betre utkallingssystem nærmar seg slutten, dette er noko underteikna har hatt som ein hjartesak i mange år og endeleg ser det ut til å bli noko som kan passe over alt i landet. Uavhengig av regionar, fjell, ferjer og Norsk natur, dette vil bidra til å samle NRH i eit felles beredskapssystem som vil komme den sakna til gode.

Når de no sit med bladet så er hovedkurs vinter er overstått både i Sør og Nord, det er svært gledeleg for ein som har ein spesiell forkjærleik for vinter og lavine at det i år er rekordstor deltaking på hovedkursa. Stor takk til kursstaben som legg ned eit betydeleg arbeid for at dette kan gjennomførast.

Det er laga plan for gjennomføring som me håpar vil bidra til at kursa vert enda betre enn tidlegare. Her er det gjort forsøk på å plukke det beste frå tidlegare praksis i Nord og Sør samt at FTU har definert ein del korleis dei ønskjer at praktisk gjennomføring av programmet skal gjennomførast. Dette vil så verte evaluert etter kursa og resultatet vil bli vidareført mot sommarkursa og neste års vinterkurs.

Vil også gratulerer alle nye lavineekvipasjar og andre som har nådd sine mål så langt i vinter, for dei som ikkje er heilt i mål enda, stå på og lykke til!

Sesongen kan bli lang i år med sein påske me får håpe det ikkje blir mange oppdrag på lavinesida, men det betyr ikkje at det ikkje er trong for oss. Det er viktig å ha god geografisk spreing på lavinesida, då me alle veit at tida spelar ein vesentleg rolle, og dessverre er det ikkje alltid det er flyvêr når skreda går.

Vil ønskje alle ei riktig god påske og håpar den blir fredeleg på alle måtar.

5

Redaksjonelt

Snøskredet i Tamokdalen i Troms i januar i år maner til refleksjon og ettertanke. Ifølge statistikk presentert av NRK har 70 mennesker mistet livet i snøras i Norge de siste 10 årene! Det er dystre tall. Årsakene er sikkert mange. Øket turisme i fjellet, manglende kunnskaper om hvor man skal bevege seg i terrenget, manglende kunnskaper om omskiftende vær o.s.v.

Men uansett årsaker, er dette noe som i høy grad angår oss som aktør i den frivillige redningstjenesten. I det siste tiåret har det vært en markant nedgang i antall godkjenninger og antall deltagere på vinterkursene våre. Med unntak av de siste par tre årene, hvor det er en liten økning.

Litt nostalgisk går det vel også an å være i en litt alvorlig problemstilling: Jeg var kursleder på Grotli en gang på åtti-tallet, det var 105 deltagere pluss stab og gjester, slik at gamle Grotli også måtte tas i bruk til innkvartering!

Med dette hjertesukket mener jeg at vi må sette inn større forståelse og innsats for å få flere godkjente lavinehund-ekvipasjer.

Det er mange grunner til status quo: Mange tenker at det ikke er behov for slike hunder der jeg bor (barmark mesteparten av året, bor i lavlandet). Snøen trekker seg lengre og lengre opp i fjellheimen, og kostnadene til utstyr i tillegg til kurskostnader blir relativt høyere enn ved sommerutdanning. Videre skal det heller ikke stikkes under en stol at miljøet (vær/snø/vind-forhold) er mye «tøffere» enn ved sommerutdanning.

Men uansett:

Driver man både med sommer- og vinteraktivitet gir det adskillig større bredde og allsidighet. Så min oppfordring: Dra på samlinger og kurs vinterstid også, selv om det er lett å bli «hekta»!

Som kunngjort i forrige nummer har vi nå knyttet oss til to nye medarbeidere i redaksjonen. Det fører til at vi lettere får inn mer stoff og bilder. La oss håpe at både kvantitet og kvalitet blir økende i tiden som kommer.

I dette nummer kan vi lese om katastrofeøvelse i både Harstad og på Romerike og rapport fra konferanse på Malta. Vi kan også lese om problematikk rundt avrevet korsbånd på hund og problematikken i etterkant. En liten artikkel fra DU (disiplinærutvalget) kan du også lese.

For de av dere som også driver konkurranse i tillegg til redning, kan dere melde dere på konkurransen «Challenge». Annonse inne i bladet. Administrasjonen i samarbeide med ildsjelene i Østfold/Follo arrangerte FORF demonstrasjon med de ulike aktører innen den frivillige redningstjenesten hvor ministeren var invitert, og som etter sigende ble imponert av hva hun så.

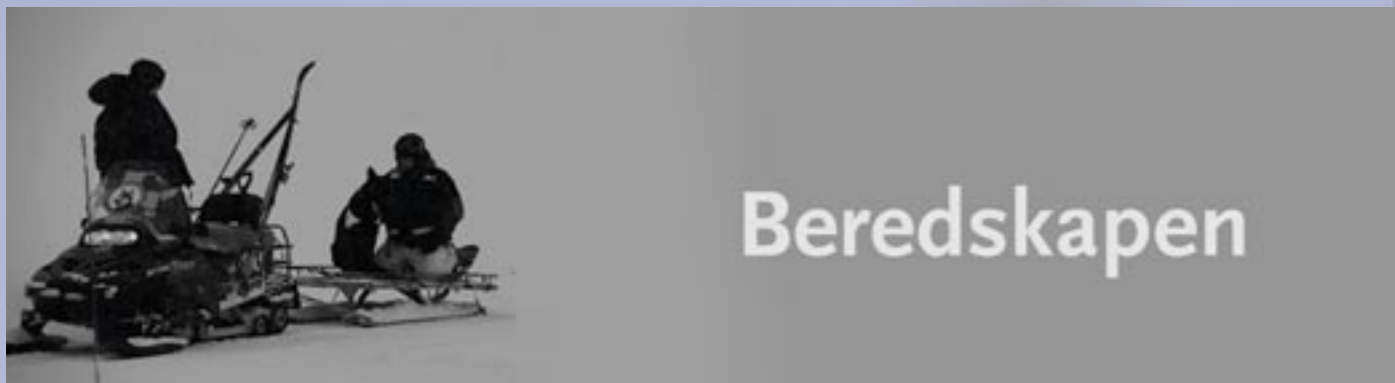
Har du lyst på sommercamp, så er det bare å dra til Hallingdal. Annonse inne i bladet. I tillegg vanlig informasjon både fra FTU, administrasjonen, beredskapsleder, statistikker og mye mer. Ikke minst publiserer Rita Vasseng sin masteroppgave i dette nummer som omhandler kameratstøtteordninger. Interessant lesning!

I tillegg kommer en mer fyldig reportasje fra instruktørsamlingen sist høst. En samling som inneholdt mange interessante temaer og problemstillinger, og som var lagt opp slik at alle som ønsket det kunne delta i både små og store grupper. Det gjorde at diskusjonen gikk entusiastisk.

I ettertid gir mitt faglige hjerte meg allikevel noen bekymringer. Jeg føler at man er ved inngangen til å ta vekk noe av det vesentligste når vi skal bruke og utnytte hundens egenskaper, nemlig kontakt og kontroll. Jeg tenker på diskusjonen om runderingsøvelsen, om man skal kunne forlange at hunden skal ut på maks avstand fra midtlinja, uansett. Mange hevder at når hunden ikke går ut på vindsiden, så er det ingen der. De synes jeg er en lettbeint argumentasjon. Ulendt terreng, topper og juv, ulike vindretninger som stadig skifter, er ting som etter mitt skjønn svekker en slik tilnærming. Dessuten er runderingsøvelsen den øvelsen som i størst grad avdekker forholdet mellom hund og fører. Som gir et bilde av samarbeide og gjensidighet og som forteller oss om hundefører kan styre og kontrollere hunden sin. Dette vekker debatt, og er vel det sunneste virkemiddel vi har for å komme videre. Er dommeren snart uten oppgaver?

Terje Johansen
redaktør

Beredskapen

Tallenes tale - 2018

Tallenes tale - 2018

I 2014 tok NRH i bruk Hovedredningsentralens SAR-rapporteringsystem. Det har ført til at vi får tilgang til all dataen som alle hundeførere og operative ledere/beredskapsansvarlig legger inn etter endt aksjon.

All denne informasjonen er ikke bare interessant akkurat nå, men det gir oss også en pekepinn på hvilken retning NRHs utdanningsløp skal gå, nå som FTU jobber med et nytt godkjenningsprogram. Antall aksjoner har de siste årene vist en svak nedgang, men ganske stabilt rundt 460-480 aksjoner per år. I 2018 snudde denne trenden, og vi har igjen en liten oppgang fra i fjor.

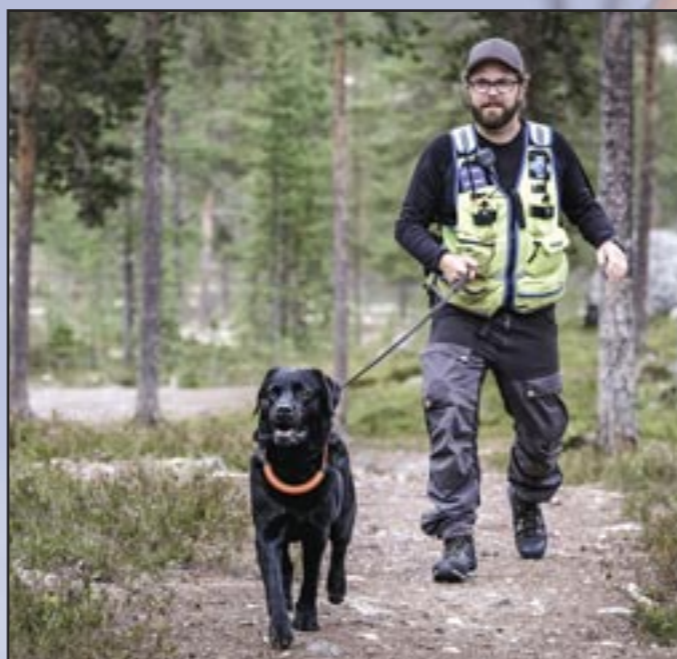
Men det er en voldsom økning de siste 10-15 årene. I 2002 hadde NRH 155 aksjoner, og i 2007 hadde vi 217. Og 487 i 2018. Hvis vi slår sammen alle aksjonene i 2018, hadde vi formidable 3310 hundeførere i søk! Dette viser at NRH er en viktig ressurs i redningstjenesten, og den økte oppdragsmengden gjør meg overbevist om at våre oppdragsgivere synes vi gjør en god jobb.

Hvem leter vi etter?

Det er nok ingen overraskelse for NRHs operative personell at de to kategoriene «motløs» og «dement» er store. Kategorien «motløs» er største, etter kategorien «Frisk». Denne trenden har vi sett over år. Skiller vi tallene ned på distriktsnivå, er motløskategorien på topp i de fleste områder, og det ser ikke ut til å være noen markant forskjell på by og land.

Hvor leter vi?

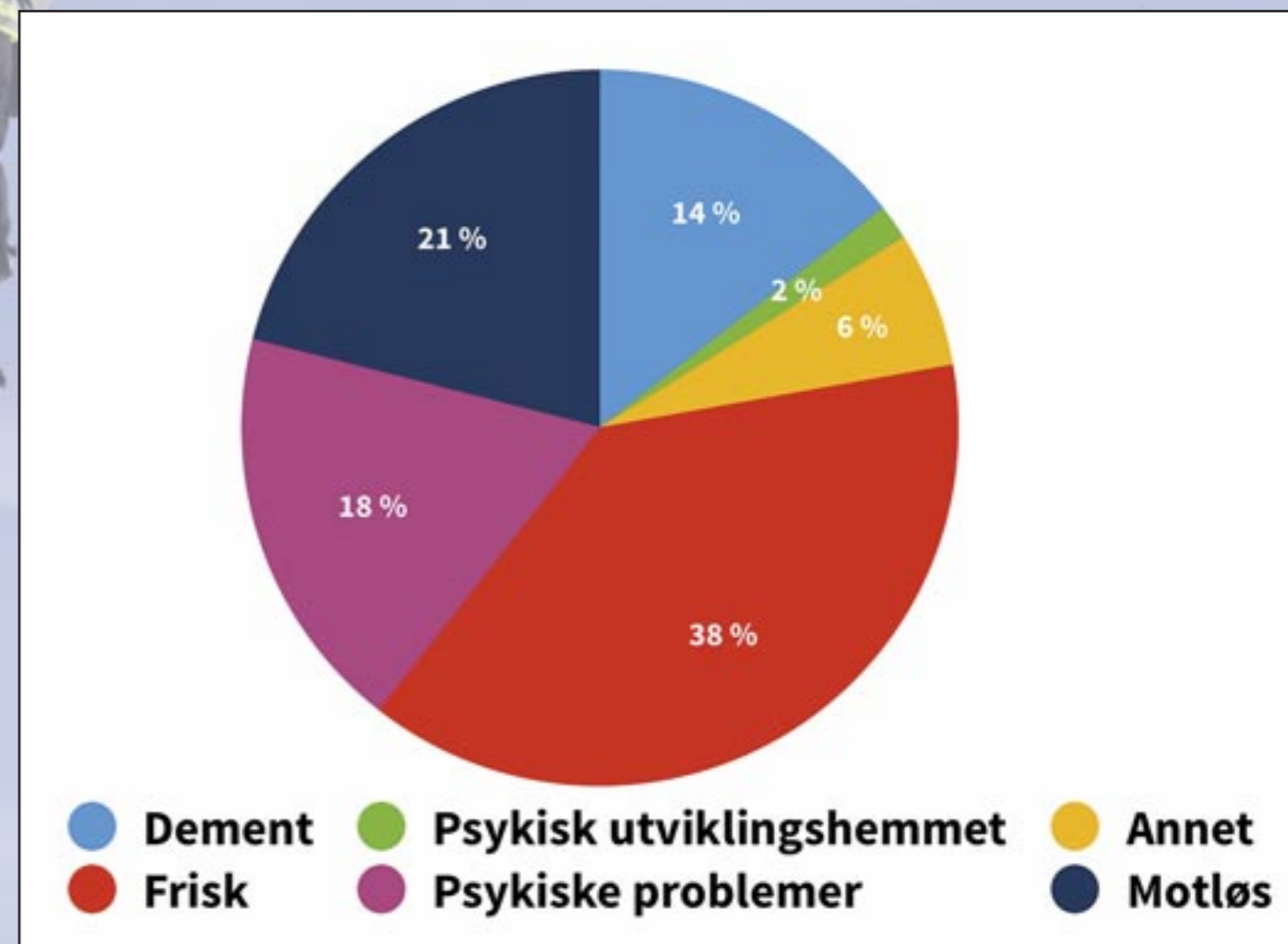
De aller fleste aksjonene våre er ettersøkninger, som

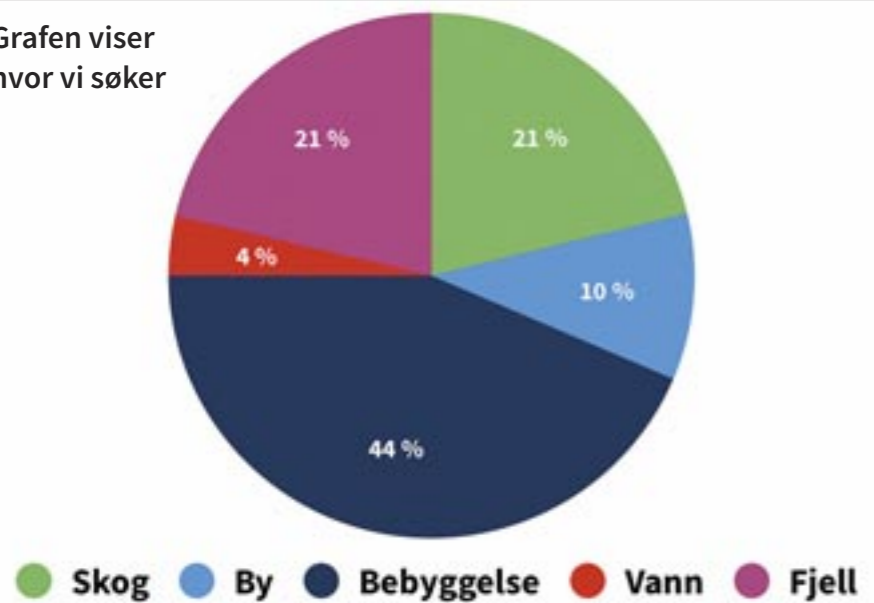
grafen viser. Fra 2015-2018 står denne disiplinen for 92% av alle aksjoner. Hvis vi slå hele landet under ett, er 54% av aksjonene i bebyggelse eller i by. Altså over halvparten. 42% av aksjonene er i skogen eller på fjellet. Her er det variasjoner i landsdelene, men overraskende nok er det mest skog- og fjell-søk på Østlandet. Vi ser også av tallene at under halvparten av de vi finner IKKE er i behov for helsehjelp. Omtrent en 1/3-del er i behov for helsehjelp ved funn. Vi har ikke noen tall på hva slags helsehjelp dette innebærer, men dette håper vi å få til senere.

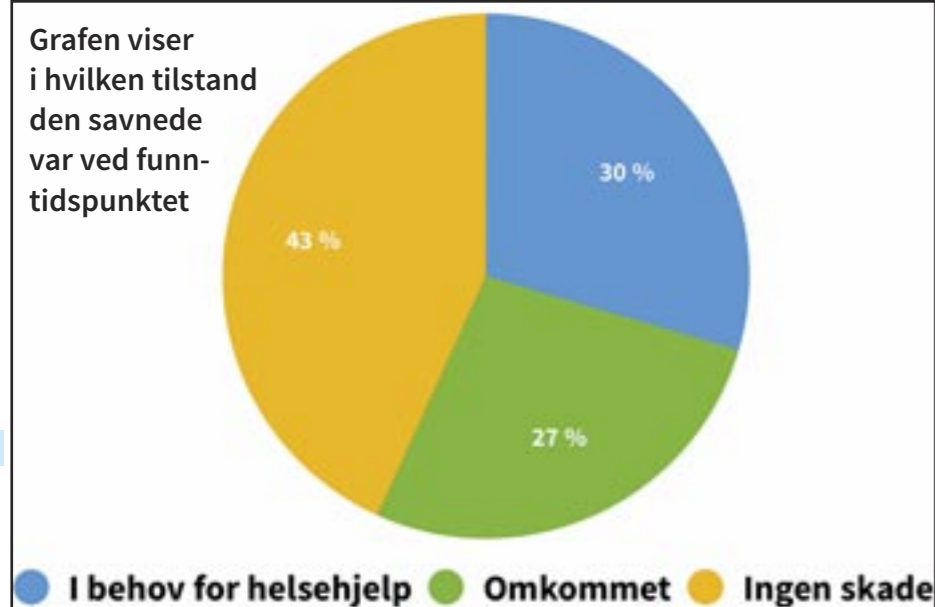
Forklaring: Grafen viser kategori for alle aksjoner NRH har blitt kalt ut på i 2014-2018

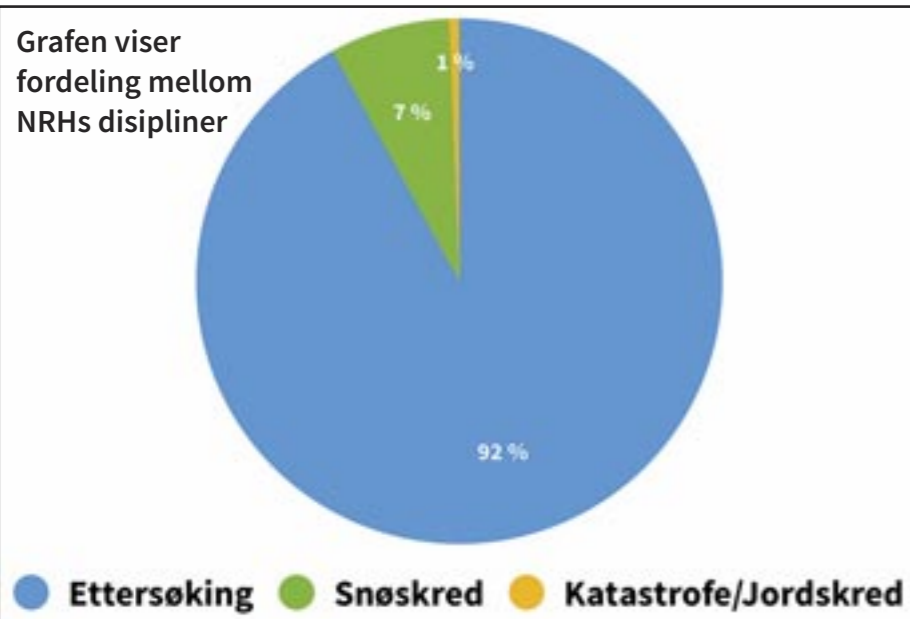
Grafen viser hvor vi søker

Grafen viser i hvilken tilstand den savnede var ved funntidspunktet

Grafen viser fordeling mellom NRHs disipliner

Nytt varslingsystem

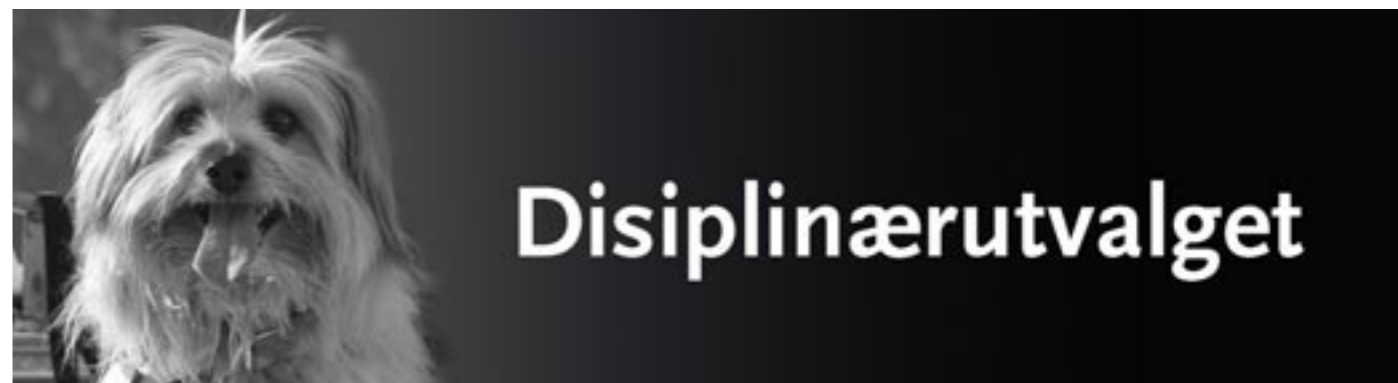
Når dette skrives jobber alle i beredskapen med oppstarten for nytt varslingsystem igjennom Felles Ressursregister.

Etter mye testing av både app-er og webløsning har vi kommet frem til et system som kommer til å virke veldig bra for oss. Det nye systemet er ganske unikt og vil gi oss helt nye muligheter. Med overgang til nytt system vil vi varsle ut ifra geografisk plassering, og ikke distrikts-tilhørighet som i dag.

Det vil altså si at du vil bli varslet om aksjoner som er der du er, om du er i hjemmeteigen eller om du er i et annet sted i landet.

I forrige Redningshunden hadde vi en lengre sak om dette. Og siden det stadig kommer nye oppdateringer kommer ny informasjon rundt dette på NRHs digitale kanaler. Men dette blir bra:)

Stig Mebust
Beredskapsleder

“Det hemmelige utvalget”?

I disiplinærutvalget opplever vi ofte at medlemmer, uavhengig av verv og ansiennitet, anser utvalget for å være en slags hemmelig klubb i NRH. Det er vi ikke, og det ønsker vi ikke å være.

Som vi skrev litt om i forrige utgave av Redningshunden ønsker vi å jobbe for en åpenhetskultur i organisasjonen hvor DU blir betraktet som en viktig instans for å ivareta NRH sitt etiske regelverk på en måte som kommer organisasjonen til gode. Medlemmene har krav på at det er mulig å klage inn

brudd på etiske retningslinjer.

Tidligere hadde FTU ansvaret for både det hundefaglige, instruktørfaglige og etiske retningslinjer. En slik modell blir uheldig på vegne av de bruddene som kun omhandler brudd på etiske retningslinjer, og hvor det for FTU kan bli krevende å skille mellom rollene til de som klager inn og blir klaget på.

Vi som sitter i DU nå tenker det er viktig at denne type saker blir behandlet på en så objektiv måte som mulig og av medlemmer som

ikke er involvert i det faglige arbeidet. DU består nå av medlemmer som kun er medlemmer og/eller hundeførere uten andre verv eller instruktørstatus. Vi ser at dette har noen gode effekter i forhold til objektivitet og habilitet, og vil jobbe for at nye medlemmer i DU har samme status.

DU har fått gjennomslag for at DU kan publisere referater fra møtene på NRH sine medlemssider. Referatene kan du som medlem nå finne på: [medlemssidene/håndbok/referat/disiplinærutvalg](#).

Hovedkursene i de ulike landsdeler har ofte blitt gjennomført på ganske forskjellige måter. Noen forskjeller vil det alltid bli, men det er likevel ønskelig at hovedkursene avholdes så likt som mulig. FTU har av den grunn nå blitt utvidet med et ekstra medlem. Arne Andreassen ble valgt inn for en periode på to år. Fokuset hans skal være hovedkursene, og han jobber nå med å lage klare retningslinjer for hvordan disse skal avholdes. Dette vil

forhåpentligvis føre til at deltakerne opplever større likheter i både gjennomføring og dømming.

Neste instruktørkurs er planlagt til 2021, med søknadsfrist høsten 2020. Det vil bli noen endringer i forhold til dagens læreplan. Blant annet vil det nå kreves mer praksis før man søker om opptak. I alt vil det kreves 12 dagers praksis sammen med en NRH instruktør. Av disse 12 dagene må minst åtte avlegges innen ettersøking og minst to dager sammen med DI i eget distrikt. For de av dere som tenker på å søke om opptak på neste instruktørutdanning, kan det derfor være lurt å begynne å samle praksis-

dager allerede nå. Praksis kan tas på kurs og samlinger eller på lokale treninger. Instruktøren skal skrive en kort rapport som sendes DI i ditt eget distrikt. DI skal senere lage en samlet rapport med innstilling og prioriteringer av kandidater fra eget distrikt.

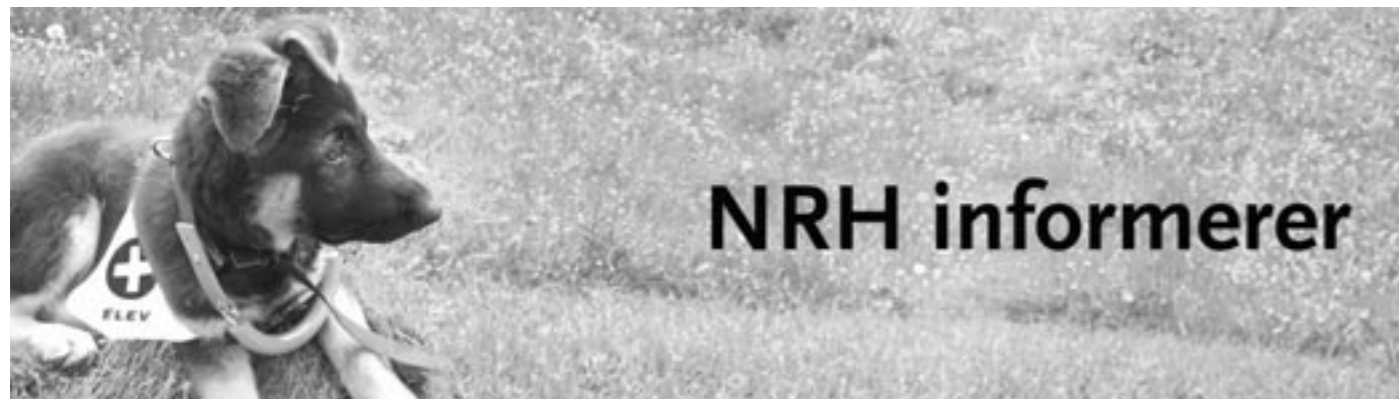
FTU har registret at det på enkelte kurs og samlinger blir leid inn eksterne instruktører. På åpne/annonserte kurs og samlinger i regi av NRH skal det hovedsakelig benyttes instruktører som er godkjent i NRH. I de tilfeller det er aktuelt å benytte eksterne instruktører skal det søkes FTU i forkant.

Arbeidet med nytt godkjenningsprogram er godt i gang. Arbeidsgruppa, bestående av i alt 12 personer, har til nå hatt to møter. Hittil er det jobbet mest med grunnutdanningen. Den kommer til å bli mer omfattende enn den er nå. Det vil trolig settes klare krav til melding før man fortsetter utdanningen, samt at det blir mer fokus på enkeltmannsferdigheter som kreves for å søke ute til alle døgnets tider, i all slags vær og i ulike typer terreng. Videre utdanning kommer til å bli mer praktisk rettet, og casebasert, i forhold til hva godkjenningsprogrammet er i dag.

Siste helgen i november ble det avholdt instruktørsamling med over 70 instruktører fra hele Norge. Sentrale temaer på samlingen var erfaringsdeling mellom instruktører, dømming av prøver, og taktisk og operativt arbeid. Øystein Ramseng som også underviste i pedagogikk ved instruktørutdanningen, Arve Røtterud fra politiet og Stig Mebust som Nasjonal beredskapsleder gav verdifulle bidrag til samlingen. Det ble mange og gode diskusjoner som fortsatte utover kveldene.

Årets hovedkurs står nå for døren. Som tidligere vil det også i år bli mulighet til å ta høyfjellsmerket på hovedkurs vinter både i sør og nord. Til sommeren blir det igjen mulighet til å fordype seg i spor og førsteinnsats. I tillegg vil det bli avholdt fordypningskurs i vannsøk på hovedkurs i sør. Lykke til med kurs og prøver til dere alle!

Læreplan for instruktører

FTU har revidert læreplan for instruktørutdanning og saken er behandlet av hovedstyret.

Styrets vedtak:

Styret godkjenner revidert læreplan for instruktørutdanning. De viktigste endringene er 12 praksisdager og regler for konvertering. Det gis ikke refusjon fra NRH sentralt til praksisdager. FTU må informere instruktører om ny læreplan. FTU må også informere om dette i bladet Redningshunden.

Det kan legges til at neste kull med instruktørutdanning blir i 2021.

Ny database

Norske Redningshunder har et omfattende godkjenningsprogram. For å ha en god oversikt over hvert enkelt medlem, få lagt inn opplysninger eksternt (instruktører / dommere / prøveledere, legger inn resultater selv på den enkelte) og sørge for god informasjon, har NRH en egenutviklet database. Det er i tillegg utviklet en egen database for nødnett. Det er også laget websider, som sikrer gjenkjenning for organisasjonen over hele landet.

Dagens database har gitt rom for mange feilkilder blant annet pga endringer i godkjenningsprogrammet. Dette har medført feil i koder og skapt utfordringer.

Hovedstyret har behandlet saken på styremøte nr 1/2019 og fattet følgende vedtak:

Styrets vedtak:

Norske Redningshunder behøver en ny database og det er fornuftig å benytte en leverandør som har mest mulig av våre ønsker som «hyllevare». Dette kan firmaet Choo levere, de kan også utvikle UB skjema.

Hovedstyret avsetter egenkapital fra regnskapsmessig overskudd 2018. Choo velges som ny leverandør av database til Norske Redningshunder.

Hovedkurs 2019

Informasjon om alle hovedkursene legges fortløpende ut på NRHs terminliste.

Jim Olav, Samfunnsikkerhetsminister Ingvil Smines Tybring-Gjedde og Inge Murberg

Pr. 10.02.2019, fra NRH 379-2018 til NRH 035-2019

NRH Aksjon: 379-2018
Sted: Ulsby
Ansvarlig distrikt: Østfold og Follo
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Ikke funnet
Hundefører:
 Mo, Reidun
 Aasen, Aino
 Basma, Nina
 Dalby, Stine
 Jarnes, Kurt
 Mebust, Stig
 Aspenes, Kaia
 Nathan, Einar
 Nielsen, Mone
 Røkholt, Gro
 Askerød, Erik
 Poortman, Tore
 Steiro, Sidsel
 Gjermstad, Aina
 Hartnik, Thomas
 Holmøy, Ingrid
 Hansen, Jim Olav
 Holmen, May-Elin
 Schulstad, Sonni
 Sundhagen, Trine
 Øyås, Tom Egil
 Sogn, Ann Kristin
 Frogner, Tove Irene
 Nordbø, Nina Alida
 Venner, Ann-Kristin
 Waagan, Nina Lisett
 Nilsen, Leif Lyngset
 Skarland, Camilla Marie
 Ørjasæter, Unni Mastad
 Eriksen, Christine Øverli

Skjørestad, John
 Breidablik, Bodil Fischer
 Bråten, Inger
 Alsand, Wenche

NRH Aksjon: 381-2018
Sted: Andøy
Ansvarlig distrikt: Hålogaland
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
 Madsen, Mona
 Fjellsaune, Anita
 Johnsen, Heidi Regine
 Jørgensen, Sigrun Øverbø

NRH Aksjon: 382-2018
Sted: Sortland
Ansvarlig distrikt: Hålogaland
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
 Arntzen, Arne
 Vasseng, Helge
 Isaksen, Bjørn
 Fjellsaune, Anita
 Træthaug, Karine
 Johnsen, Heidi Regine

NRH Aksjon: 383-2018
Sted: Nordvest terrasse
Ansvarlig distrikt: Møre og Romsdal
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
 Fediuk, Mona Christin
 Selliseith, Jan Morten

NRH Aksjon: 384-2018
Sted: Tufjord, Rolvsøy
Ansvarlig distrikt: Finnmark
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Ikke funnet
Hundefører:
 Rabben, Kent Moe: **Operativ-leder**
 Lunde, Ola
 Alsand, Wenche
 Iversen, Herman
 Rabben, Jannicke
 Enoksen jr., Paul

NRH Aksjon: 385-2018
Sted: Kroken alpinanlegg
Ansvarlig distrikt: Hålogaland
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
 Lind, Børge: **Operativ-leder**
 Storås, Vemund
 Hansen, Odd Arne
 Løvaas, Steinar
 Westerlund, Emmy
 Bengtsson, Susanne
 Kristoffersen, Inger Anne
 Jørgensen, Sigrun Øverbø

NRH Aksjon: 386-2018
Sted: Moa/ Ålesund
Ansvarlig distrikt: Møre og Romsdal
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av HF Brit Hegness
Hundefører:
 Bunes, Ronny: **Operativ-leder**
 Hegness, Brit
 Osborg, Wenche
 Flusund, Børge
 Isaksen, Andreas
 Carlsson, Vibecke
 Rørstad, Britt Unni
 Selliseith, Jan Morten
 Ødegaard, Stine Puck
 Engetrøen, Per Gunnar
 Bondhus, Hildegunn Midtbø

NRH Aksjon: 387-2018
Sted: Lyngdal
Ansvarlig distrikt: Agder
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av HF Svein Skagen
Hundefører:
 Rabben, Kent Moe: **Operativ-leder**
 Skagen, Svein
 Alsand, Wenche
 Bråten, Inger
 Rabben, Jannicke
 Skjørestad, John
 Breidablik, Bodil Fischer
 Hagane, Anette Linnerud

NRH Aksjon: 388-2018
Sted: Gloppen
Ansvarlig distrikt: Møre og Romsdal
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
 Osborg, Wenche
 Engetrøen, Per Gunnar
 Bondhus, Hildegunn Midtbø

NRH Aksjon: 389-2018
Sted: Krokstadelva
Ansvarlig distrikt: Buskerud
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
 Bommen, Hege
 Lysne, Berit
 Askerød, Erik
 Hesjedal, Marie
 Tanum, Maja Bruu

NRH Aksjon: 390-2018
Sted: Oslo, Vestre Aker
Ansvarlig distrikt: Oslo/Asker og Bærum
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
 Mebust, Stig: **Operativ-leder**
 Murberg, Inge: **Operativ-leder**
 Holm, Arve
 Nathan, Einar
 Nielsen, Mone
 Askerød, Erik
 Hartnik, Thomas
 Hauge, Michelle
 Hansen, Jim Olav
 Johnsen, Charles
 Schulstad, Sonni
 Øyås, Tom Egil
 Grønstad, Ragnhild
 Haugen, Lise Ljungmann

NRH Aksjon: 391-2018
Sted: Savalen
Ansvarlig distrikt: Innlandet
Objekt: Savnet Mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
 Nilsen, Sylvi
 Lund, Asbjørn
 Rønning, Ståle
 Kristiansen, Per Egil
 Bårdseng, Torstein

NRH Aksjon: 392-2018
Sted: Storeknappen, Knarvik
Ansvarlig distrikt: Hordaland
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
 Korsvold, Sissel
 Ludvigsen, Lisbeth
 Haugland, Tom Christian

NRH Aksjon: 393-2018
Sted: Oslo
Ansvarlig distrikt: Oslo/Asker og Bærum
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet i en buss
Hundefører:
 Mebust, Stig: **Operativ-leder**
 Murberg, Inge: **Operativ-leder**

NRH Aksjon: 396-2018
Sted: Kaupanger
Ansvarlig distrikt: Hordaland
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
 Mo, Reidun
 Basma, Nina
 Nielsen, Mone
 Bjørdal, Siri
 Steiro, Sidsel
 Lauten, Torgrim
 Johnsen, Charles
 Schulstad, Sonni
 Øyås, Tom Egil
 Sogn, Ann Kristin
 Grønstad, Ragnhild
 Venner, Ann-Kristin
 Mastad, Hans Jørgen
 Bjønness, Kirsten Plum
 Bjønness, Nils-Jørgen
 Finsbråten, Susan Jane
 Ørjasæter, Unni Mastad

NRH Aksjon: 394-2018
Sted: Leikanger, Stadlandet
Ansvarlig distrikt: Østfold og Follo
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
 Carlsson, Vibecke
 Bondhus, Hildegunn Midtbø

NRH Aksjon: 395-2018
Sted: Ski
Ansvarlig distrikt: Østfold og Follo
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
 Sogn, Ann Kristin: **Operativ-leder**
 Basma, Nina
 Jarnes, Kurt
 Aspenes, Kaia
 Nielsen, Mone
 Steiro, Sidsel
 Gjermstad, Aina
 Hartnik, Thomas
 Herjuaune, Mona
 Hansen, Jim Olav
 Johnsen, Charles
 Holenbakken, Roar
 Frogner, Tove Irene
 Grønstad, Ragnhild
 Nordbø, Nina Alida
 Waagan, Nina Lisett
 Kristiansen, Ole-Jan
 Nilsen, Leif Lyngset
 Wilhelmsen, Ingeborg
 Bjønness, Nils-Jørgen
 Skarland, Camilla Marie
 Ørjasæter, Unni Mastad
 Eriksen, Christine Øverli
 Holmen, May-Elin

NRH Aksjon: 397-2018
Sted: Porsgrunn
Ansvarlig distrikt: Vestfold
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
 Bommen, Hege
 Lysne, Berit
 Eftang, Silje
 Askerød, Erik
 Hesjedal, Marie
 Tanum, Maja Bruu
 Lønn, Brita Bergan

NRH Aksjon: 398-2018
Sted: Larvik
Ansvarlig distrikt: Vestfold
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
 Lysne, Berit
 Aspenes, Kaia
 Askerød, Erik
 Hesjedal, Marie
 Tanum, Maja Bruu
 Langlien, Kamilla
 Grønstad, Ragnhild
 Lønn, Brita Bergan
 Venner, Ann-Kristin
 Anfinsen, Kristin Paaske
 Eriksen, Christine Øverli

NRH Aksjon: 399-2018
Sted: Mariero
Ansvarlig distrikt: Rogaland
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
 Berge, Gro-Elin
 Sjølyst, Marthe
 Jørgensen, Cecilie Sperre
 Håvik, Gry
 Larsen, Tone
 Olsen, Ronny
 Sørby, Morten
 Iversen, Herman
 Finbak, Aud Gulaker

NRH Aksjon: 401-2018
Sted: Fjellhamer
Ansvarlig distrikt: Oslo/Asker og Bærum
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
 Carlsson, Vibecke
 Selliseith, Jan Morten
 Ressem, Else Marie Halse

NRH Aksjon: 402-2018
Sted: Birkeland
Ansvarlig distrikt: Agder
Objekt: Savnet person
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
 Rabben, Kent Moe: **Operativ-leder**
 Skagen, Svein
 Alsand, Wenche
 Bråten, Inger
 Joreid, Jannicke
 Rabben, Jannicke
 Abrahamsen, Stine
 Hagane, Anette Linnerud
 Breidablik, Bodil Fischer

NRH Aksjon: 403-2018
Sted: Mosjøen
Ansvarlig distrikt: Søndre Nordland
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Ingen savnet
Hundefører:
 Åsvang, Jeanette
 Hansen, Bjørn Egil
 Johnsen, Cecilie Marit

NRH Aksjon: 404-2018
Sted: Byfjellet - Bergen
Ansvarlig distrikt: Hordaland
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
 Døving, Christian: **Operativ-leder**
 Moberg, Roald
 Jonassen, Trine Norill
 Haugland, Tom Christian

NRH Aksjon: 405-2018
Sted: Knaben
Ansvarlig distrikt: Agder
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: AMB oppdrag
Hundefører:
 Joreid, Jannicke

NRH Aksjon: 406-2018
Sted: Ålesund
Ansvarlig distrikt: Møre og Romsdal
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
 Bunes, Ronny: **Operativ-leder**
 Ressem, Else Marie Halse

Andersen, Thomas
 Gulbrandsen, Lene
 Sogn, Ann Kristin
 Nordbø, Nina Alida
 Bjønness, Nils-Jørgen
 Ørjasæter, Unni Mastad
 Eriksen, Christine Øverli

NRH Aksjon: 407-2018
Sted: Birkeland
Ansvarlig distrikt: Agder
Objekt: Savnet person
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
 Rabben, Kent Moe: **Operativ-leder**
 Skagen, Svein
 Alsand, Wenche
 Bråten, Inger
 Joreid, Jannicke
 Rabben, Jannicke
 Abrahamsen, Stine
 Hagane, Anette Linnerud
 Breidablik, Bodil Fischer

NRH Aksjon: 408-2018
Sted: Mosjøen
Ansvarlig distrikt: Søndre Nordland
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Ingen savnet
Hundefører:
 Åsvang, Jeanette
 Hansen, Bjørn Egil
 Johnsen, Cecilie Marit

NRH Aksjon: 409-2018
Sted: Byfjellet - Bergen
Ansvarlig distrikt: Hordaland
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
 Døving, Christian: **Operativ-leder**
 Moberg, Roald
 Jonassen, Trine Norill
 Haugland, Tom Christian

NRH Aksjon: 410-2018
Sted: Knaben
Ansvarlig distrikt: Agder
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: AMB oppdrag
Hundefører:
 Joreid, Jannicke

NRH Aksjon: 411-2018
Sted: Ålesund
Ansvarlig distrikt: Møre og Romsdal
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
 Bunes, Ronny: **Operativ-leder**
 Ressem, Else Marie Halse

Flusund, Børge
Isaksen, Andreas
Selliseth, Jan Morten

NRH Aksjon: 407-2018
Sted: Saudehornet
Ansvarlig distrikt: Møre og Romsdal
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Ikke funnet
Hundefører:
Bunes, Ronny
Strand, Mari
Isaksen, Andreas
Selliseth, Jan Morten
Fediuk, Mona Christin
Ressem, Else Marie Halse
Hegness, Brit
Osborg, Wenche
Carlsson, Vibecke
Gammelsæter, Pia
Fediuk, Mona Christin
Ødegaard, Stine Puck
Engetrøen, Per Gunnar
Bondhus, Hildegunn Midtbø

NRH Aksjon: 408-2018
Sted: Kopervik
Ansvarlig distrikt: Hordaland
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Sjølyst, Marthe
Damås, Jan Ståle
Finbak, Aud Gulaker
Finne, Aud Herregården

NRH Aksjon: 409-2018
Sted: Tønsberg
Ansvarlig distrikt: Vestfold
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Fogstad, Kjell-Erik: **Operativ-leder**
Eid, Idun
Lysne, Berit
Larsen, Janne
Lykke, Betina
Askerød, Erik
Tanum, Maja Bruu

NRH Aksjon: 410-2018
Sted: Gjerstad-Heiland
Ansvarlig distrikt: Agder
Objekt: Savnet person
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Askland, Per Kristian

NRH Aksjon: 411-2018
Sted: Bergen området
Ansvarlig distrikt: Hordaland
Objekt: Savnet mann/gutt/fritidsbåt
Resultat: Ikke funnet
Hundefører:
Jordal, Thomas: **Operativ-leder**
Kuraas, Frid
Moberg, Roald
Listøl, Wenche
Listøl, Wenche
Grande, Jan Erik
Korsvold, Sissel
Madsgård, Silje S.

NRH Aksjon: 412-2018
Sted: Ås
Ansvarlig distrikt: Østfold og Follo
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av HF Jim O. Hansen
Hundefører:
Vik, Toril B.: **Operativ-leder**
Andersen, Marius Wigen: **Operativ-leder**
Hansen, Jim Olav

Mo, Reidun
Basma, Nina
Dalby, Stine
Iversen, Hege
Nielsen, Mone
Askerød, Erik
Iversen, Ronny
Hartnik, Thomas
Johnsen, Charles
Øyås, Tom Egil
Holenbakken, Roar
Frogner, Tove Irene
Nordbø, Nina Alida
Venner, Ann-Kristin
Ørjasæter, Unni Mastad
Eriksen, Christine Øverli

NRH Aksjon: 413-2018
Sted: Ski
Ansvarlig distrikt: Østfold og Follo
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Vik, Toril B.: **Operativ-leder**
Andersen, Marius Wigen: **Operativ-leder**
Aasen, Aino
Basma, Nina
Sørli, Hege
Askerød, Erik
Hartnik, Thomas
Hauge, Michelle
Johnsen, Charles
Øyås, Tom Egil
Holenbakken, Roar
Langlien, Kamilla
Frogner, Tove Irene

Haugen, Lise Ljungmann
Ørjasæter, Unni Mastad
NRH Aksjon: 414-2018
Sted: Senja, Ånderdalen
Ansvarlig distrikt: Hålogaland
Objekt: Savnet person
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Lind, Børge: **Operativ-leder**
Rognmo, Karin
Løvhaug, Hilde
Løvaas, Steinar
Bergesen, Margareth
Boger, Kirsti Dragvik
Kristoffersen, Inger Anne
Jørgensen, Sigrun Øverbø

NRH Aksjon: 415-2018
Sted: Vestby
Ansvarlig distrikt: Østfold og Follo
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Stenhaus, Eirik: **Operativ-leder**
Olaussen, Karin Helene
Aasen, Aino
Basma, Nina
Askerød, Erik
Gjermstad, Aina
Øyås, Tom Egil

NRH Aksjon: 416-2018
Sted: Kristiansand
Ansvarlig distrikt: Agder
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Rabben, Kent Moe: **Operativ-leder**
Lien, Bente
Skagen, Svein
Alsand, Wenche
Bråten, Inger
Joreid, Jannicke
Rabben, Jannicke
Abrahamsen, Stine
Tvedt, Tina Helen
Askland, Per Kristian
Hagane, Anette Linnerud
Bleidablik, Bodil Fischer

NRH Aksjon: 417-2018
Sted: Sarpsborg
Ansvarlig distrikt: Østfold og Follo
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Kristiansen, Ole-Jan: **Operativ-leder**
Mo, Reidun
Aasen, Aino
Basma, Nina

Askerød, Erik
Hartnik, Thomas
Johnsen, Charles
NRH Aksjon: 418-2018
Sted: Enebakk, Østmarka
Ansvarlig distrikt: Østfold og Follo
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Vik, Toril B.: **Operativ-leder**
Andersen, Marius Wigen: **Operativ-leder**

Holm, Arve
Basma, Nina
Dalby, Stine
Nielsen, Mone
Os, Tina Treu
Røkholt, Gro
Askerød, Erik
Bjerdal, Siri
Gjermstad, Aina
Hartnik, Thomas
Herjuaune, Mona
Hansen, Jim Olav
Schulstad, Sonni
Øyås, Tom Egil
Gulbrandsen, Lene
Holenbakken, Roar
Langlien, Kamilla
Ramseng, Øystein
Frogner, Tove Irene
Nordbø, Nina Alida

Haugen, Lise Ljungmann
Bjønness, Kirsten Plum
Bjønness, Nils-Jørgen
Ørjasæter, Unni Mastad
NRH Aksjon: 419-2018
Sted: Drammen
Ansvarlig distrikt: Buskerud
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Bommen, Hege: **Operativ-leder**
Lysne, Berit
Hansen, Sonja
Os, Tina Treu
Askerød, Erik

Tanum, Maja Bruu
Ramseng, Øystein
Leirivaara, Carita
NRH Aksjon: 420-2018
Sted: Kristiansand
Ansvarlig distrikt: Agder
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Alsand, Wenche: **Operativ-leder**
Skagen, Svein
Bråten, Vidar
Abrahamsen, Stine
Hagane, Anette Linnerud
Bleidablik, Bodil Fischer
Rabben, Jannicke

NRH Aksjon: 420-2018
Sted: Kristiansand
Ansvarlig distrikt: Agder
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Alsand, Wenche: **Operativ-leder**
Skagen, Svein
Bråten, Vidar
Abrahamsen, Stine
Hagane, Anette Linnerud
Bleidablik, Bodil Fischer
Rabben, Jannicke

NRH Aksjon: 422-2018
Sted: Hommelvik
Ansvarlig distrikt: Trøndelag
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Håvik, Gry
Olsen, Ronny
Sørby, Morten
Berge, Gro-Elin
Enoksen jr., Paul
Wølstad-Knudsen, Stig
Jørgensen, Cecilie Sperre

NRH Aksjon: 422-2018
Sted: Hommelvik
Ansvarlig distrikt: Trøndelag
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Larsen, Kenneth Krog: **Operativ-leder**
Bøe, Martin
Fjæran, Torun
Nilsen, Wenche
Østborg, Berit
Rønning, Ståle
Munkeby, Tanja-Margrethe Rønaasen

NRH Aksjon: 423-2018
Sted: Ålesund, Ellingsøya
Ansvarlig distrikt: Møre og Romsdal
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Carlsson, Vibecke
Fediuk, Mona Christin
Selliseth, Jan Morten

NRH Aksjon: 424-2018
Sted: Mykingbrøtet
Ansvarlig distrikt: Buskerud
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Grøndalen, Vidar: **Operativ-leder**
Lysne, Berit
Askerød, Erik

Ertsås, Ingvild
Haanshus, Mari Launa
Kristiansen, Per Egil

NRH Aksjon: 425-2018
Sted: Store Steinsjøen/ Hemmedalen
Ansvarlig distrikt: Innlandet
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Hjemsæteren, Tom: **Operativ-leder**
Kalrasten, Gunnar Johan: **Operativ-leder**
Leiros, Nina
Fjæran, Torun
Lund, Asbjørn
Nilsen, Wenche
Haugrud, Hilde
Lauten, Torgrim
Rønning, Ståle
Stadheim, Ingrid
Skundberg, Bjarne
Grønstad, Ragnhild
Larsson, Tone Hetty
Venner, Ann-Kristin
Kristiansen, Per Egil

NRH Aksjon: 426-2018
Sted: Lørenskogen
Ansvarlig distrikt: Romerike
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av HF Aina Gjermstad
Hundefører:
Andersen, Marius Wigen: **Operativ-leder**
Gjermstad, Aina
Nielsen, Mone
Sørli, Hege
Askerød, Erik
Ramseng, Øystein
Bjønness, Kirsten Plum
Bjønness, Nils-Jørgen
Ørjasæter, Unni Mastad

NRH Aksjon: 427-2018
Sted: Hønefoss
Ansvarlig distrikt: Buskerud
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Hesjedal, Marie: **Operativ-leder**
Eid, Idun
Lysne, Berit
Askerød, Erik
Gruer, Halldis
Leirivaara, Carita
Berglund, Sara Helen
Bjørnstad, Ole Johan

NRH Aksjon: 428-2018
Sted: Hundvåg
Ansvarlig distrikt: Rogaland
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Wølstad-Knudsen, Stig: **Operativ-leder**
Larsen, Tone
Olsen, Ronny
Sørby, Morten
Sjølyst, Marthe
Enoksen jr., Paul
Jørgensen, Cecilie Sperre

NRH Aksjon: 429-2018
Sted: Skodje
Ansvarlig distrikt: Møre og Romsdal
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Flusund, Børge

NRH Aksjon: 430-2018
Sted: Horten
Ansvarlig distrikt: Vestfold
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Fogstad, Kjell-Erik: **Operativ-leder**
Eid, Idun
Lysne, Berit
Olsen, Terje
Askerød, Erik
Tanum, Maja Bruu

NRH Aksjon: 431-2018
Sted: Kvenvika, Alta
Ansvarlig distrikt: Finnmark
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av HF K. B. Larsen
Hundefører:
Larsen, Kristian B.: **Operativ-leder**
Selnes, Siv-Anita

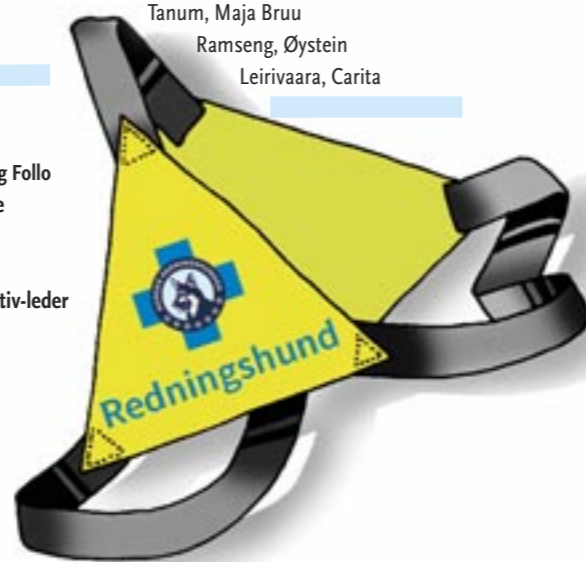
NRH Aksjon: 432-2018
Sted: Tveita, Oslo
Ansvarlig distrikt: Oslo/Asker og Bærum
Objekt: Savnet person
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Stenhaus, Eirik: **Operativ-leder**
NRH Aksjon: 433-2018
Sted: Espeland
Ansvarlig distrikt: Hordaland
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Jordal, Thomas: **Operativ-leder**
Selstø, Tom
Moberg, Roald

Wold, Jan Inge
Grande, Jan Erik
Eilertsen, Hildur
Haugland, Tom Christian

NRH Aksjon: 434-2018
Sted: Åsen, Stavanger
Ansvarlig distrikt: Rogaland
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Eriksen, Trond: **Operativ-leder**
Håvik, Gry
Larsen, Tone
Olsen, Ronny
Sørby, Morten
Berge, Gro-Elin
Iversen, Herman
Enoksen jr., Paul
Wølstad-Knudsen, Stig
Jørgensen, Cecilie Sperre

NRH Aksjon: 435-2018
Sted: Flateby, Enebakk
Ansvarlig distrikt: Østfold og Follo
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Kristiansen, Ole-Jan: **Operativ-leder**
Mebust, Stig
Nathan, Einar
Gjermstad, Aina
Hartnik, Thomas
Holmen, May-Elin
Schulstad, Sonni
Sundhagen, Trine
Holenbakken, Roar
Frogner, Tove Irene
Venner, Ann-Kristin
Haugen, Lise Ljungmann
Ørjasæter, Unni Mastad
Eriksen, Christine Øverli

NRH Aksjon: 436-2018
Sted: Oslo
Ansvarlig distrikt: Oslo/Asker og Bærum
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Mastad, Hans Jørgen: **Operativ-leder**
Aasen, Aino
Murberg, Inge
Nathan, Einar
Røkholt, Gro
Johnsen, Charles
Schulstad, Sonni
Venner, Ann-Kristin

NRH Aksjon: 437-2018
Sted: Vadsø
Ansvarlig distrikt: Finnmark
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av HF Vigdis Johnsen
Hundefører:
Holte, Lene Nilsen: Operativ-leder
Johnsen, Vigdis
Bjerknes, Tone
Selnes, Siv-Anita
Larsen, Kristian B.
Holm-Varsi, Karianne
Kvammen, Morten B. S
Tobro, Kristine Hefre

NRH Aksjon: 438-2018
Sted: Søgne
Ansvarlig distrikt: Agder
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Rabben, Kent Moe: Operativ-leder
Skagen, Svein
Alsand, Wenche
Bråten, Vidar
Rabben, Jannicke
Abrahamsen, Stine
Skjørestad, John
Tvedt, Tina Helen
Hagane, Anette Linnerud
Bredablik, Bodil Fischer

NRH Aksjon: 439-2018
Sted: Radsundet
Ansvarlig distrikt: Hordaland
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Ingen savnet
Hundefører:
Døving, Christian: Operativ-leder
Moberg, Roald
Korsvold, Sissel
Sandven, Ingvild
Madsgård, Silje S.
Jonassen, Trine Norill

NRH Aksjon: 440-2018
Sted: Os
Ansvarlig distrikt: Hordaland
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Selstø, Tom: Operativ-leder
Moberg, Roald
Sandven, Ingvild
Madsgård, Silje S.
Jonassen, Trine Norill

NRH Aksjon: 441-2018
Sted: Osterøy
Ansvarlig distrikt: Hordaland
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Gullstein, Leif: Operativ-leder
Wold, Jan Inge
Grande, Jan Erik
Sandven, Ingvild
Ludvigsen, Lisbeth
Madsgård, Silje S.
Skotheim, Karen Sofie
Jonassen, Trine Norill
Haugland, Tom Christian
Haugland, Phillip

NRH Aksjon: 442-2018
Sted: Bergen
Ansvarlig distrikt: Hordaland
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av HF T. C. Haugland
Hundefører:
Jordal, Thomas: Operativ-leder
Døving, Christian: Operativ-leder
Haugland, Tom Christian
Selstø, Tom
Moberg, Roald
Grande, Jan Erik
Haugland, Phillip
Sjølyst, Marthe
Selstø, Kim Lorentz
Jordal, Jørgen Andre

NRH Aksjon: 443-2018
Sted: Vadsø området
Ansvarlig distrikt: Finnmark
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet HF K. Holm-Varsi
Hundefører:
Holte, Lene Nilsen: Operativ-leder
Holm-Varsi, Karianne
Johnsen, Vigdis
Kvammen, Morten B. S

NRH Aksjon: 444-2018
Sted: Arendal
Ansvarlig distrikt: Agder
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Skagen, Svein
Bråten, Inger
Gulbrandsen, Lene
Tvedt, Tina Helen
Hagane, Anette Linnerud

NRH Aksjon: 445-2018
Sted: Tønsberg
Ansvarlig distrikt: Vestfold
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Fogstad, Kjell-Erik: Operativ-leder
Askerød, Erik
Tanum, Maja Bruu
Lønn, Brita Bergan

NRH Aksjon: 446-2018
Sted: Risør
Ansvarlig distrikt: Agder
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av HF Inger Bråten
Hundefører:
Bråten, Inger
Askerød, Erik
Gulbrandsen, Lene
Skagen, Svein
Alsand, Wenche
Tvedt, Tina Helen
Hagane, Anette Linnerud

NRH Aksjon: 447-2018
Sted: Larvik
Ansvarlig distrikt: Vestfold
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Fogstad, Kjell-Erik: Operativ-leder
Askerød, Erik
Tanum, Maja Bruu
Ramseng, Øystein
Lønn, Brita Bergan
Wilhelmsen, Ingeborg

NRH Aksjon: 448-2018
Sted: Klepp
Ansvarlig distrikt: Rogaland
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Larsen, Tone
Berge, Gro-Elin
Iversen, Herman
NRH Aksjon: 449-2018
Sted: Sylling
Ansvarlig distrikt: Vestfold
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Askerød, Erik
Ramseng, Øystein

NRH Aksjon: 450-2018
Sted: Aurdal
Ansvarlig distrikt: Innlandet
Objekt: Savnet person
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Dalby, Alf: Operativ-leder
Mastad, Hans Jørgen: Operativ-leder
Flenstad, Øyvind
Dalby, Stine
Olsen, Terje
Teien, Trine
Gunnarsson, Lena
Grøndalen, Vidar
Skundberg, Bjarne
Bærum, Kim Magnus
Larsson, Tone Hetty
Olsrud, Bjørn Tore
Kristiansen, Per Egil
Ørjasæter, Unni Mastad

NRH Aksjon: 451-2018
Sted: Gullhorgabu
Ansvarlig distrikt: Hordaland
Objekt: Savnet person
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Mjånes, Jarle: Operativ-leder
Myrseth, Andreas
Sandven, Ingvild

NRH Aksjon: 452-2018
Sted: Jessheim
Ansvarlig distrikt: Østfold og Follo
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Vik, Toril B.: Operativ-leder
Andersen, Marius Wigen: Operativ-leder
Aasen, Aino
Basma, Nina
Jarnes, Kurt
Nathan, Einar
Nielsen, Mone
Sørli, Hege
Askerød, Erik
Gjermstad, Aina
Hogstad, Ingvild
Hultman, Josefin
Johnsen, Charles
Schulstad, Sonni
Holenbakken, Roar
Frogner, Tove Irene
Wilhelmsen, Ingeborg
Bjønness, Kirsten Plum
Bjønness, Nils-Jørgen

NRH Aksjon: 453-2018
Sted: Storslett-Sørkjosen
Ansvarlig distrikt: Hålogaland
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Kristoffersen, Inger Anne
Hansen, Odd Arne
Løvaas, Steinar

NRH Aksjon: 454-2018
Sted: Skibotndalen
Ansvarlig distrikt: Troms
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av HF S. Bengtsson
Hundefører:
Lind, Børge: Operativ-leder
Bengtsson, Susanne
Pedersen, Ken
Hansen, Odd Arne
Nilsen, Trond Arne

NRH Aksjon: 001-2019
Sted: Hestad
Ansvarlig distrikt: Møre og Romsdal
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Selliseth, Jan Morten

NRH Aksjon: 002-2019
Sted: Tamokdalen
Ansvarlig distrikt: Hålogaland
Objekt: Snøskred
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Lind, Børge: Operativ-leder
Pedersen, Ken
Løvhaug, Hilde
Grønstrand, Line
Bengtsson, Susanne

NRH Aksjon: 003-2019
Sted: Haramsøy
Ansvarlig distrikt: Møre og Romsdal
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Bunes, Ronny: Operativ-leder
Fediuk, Mona Christin
Selliseth, Jan Morten

NRH Aksjon: 004-2019
Sted: Setermoen
Ansvarlig distrikt: Hålogaland
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av HF I.A. Kristoffersen
Hundefører:
Lind, Børge: Operativ-leder
Kristoffersen, Inger Anne
Pedersen, Ken

Hansen, Odd Arne
Løvaas, Steinar
Boger, Kirsti Dragvik
Jørgensen, Sigrun Øverbø
NRH Aksjon: 005-2019
Sted: Ahus-Lørenskog
Ansvarlig distrikt: Romerike
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Hauge, Merete G.: Operativ-leder
Basma, Nina
Nielsen, Mone
Askerød, Erik
Bjerdal, Siri
Gjermstad, Aina
Hogstad, Ingvild
Lauten, Torgrim
Hansen, Jim Olav
Johnsen, Charles
Schulstad, Sonni
Holenbakken, Roar
Frogner, Tove Irene
Grønstad, Ragnhild
Venner, Ann-Kristin
Boge, Gudrun Seeberg
Haugen, Lise Ljungmann

NRH Aksjon: 006-2019
Sted: Lyngseidet
Ansvarlig distrikt: Hålogaland
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Kom til rette
Hundefører:
Løvhaug, Hilde
Hansen, Odd Arne
Løvaas, Steinar
Bengtsson, Susanne
Boger, Kirsti Dragvik
Jørgensen, Sigrun Øverbø

NRH Aksjon: 007-2019
Sted: Porsgrunn
Ansvarlig distrikt: Buskerud
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Olsen, Terje
Gåra, Margit
Larsen, Janne
Askerød, Erik
Tanum, Maja Bruu
Bommen, Hege

NRH Aksjon: 008-2019
Sted: Sandnes
Ansvarlig distrikt: Rogaland
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Eriksen, Trond: Operativ-leder
Håvik, Gry
Olsen, Ronny
Sørby, Morten
Berge, Gro-Elin
Iversen, Herman
Sjølyst, Marthe
Enoksen jr., Paul
Finbak, Aud Gulaker
Jørgensen, Cecilie Sperre

NRH Aksjon: 009-2019
Sted: Vikeså
Ansvarlig distrikt: Rogaland
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Wølsted-Knudsen, Stig: Operativ-leder
Håvik, Gry
Olsen, Ronny
Sørby, Morten
Iversen, Herman
Enoksen jr., Paul
Finbak, Aud Gulaker
Jørgensen, Cecilie Sperre

NRH Aksjon: 010-2019
Sted: Grande neset.
Ansvarlig distrikt: Møre og Romsdal
Objekt: Snøskred
Resultat: Ingen savnet
Hundefører:
Engetrøen, Per Gunnar: Operativ-leder
Dyrkorn, Kristin
Isaksen, Andreas
Selliseth, Jan Morten
Waagan, Monika Haanes

NRH Aksjon: 011-2019
Sted: Litlabø, Stord
Ansvarlig distrikt: Hordaland
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av HF Jan Ståle Damås
Hundefører:
Sjølyst, Marthe: Operativ-leder
Damås, Jan Ståle
Finbak, Aud Gulaker
Finne, Aud Herregården

NRH Aksjon: 012-2019
Sted: Lakselv
Ansvarlig distrikt: Finnmark
Objekt: Savnet person
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Iversen, Lena
Larsen, Kristian B.
Tobro, Kristine Hefre
NRH Aksjon: 013-2019
Sted: Grønnefjeldalen-Kallvatnet
Ansvarlig distrikt: Søndre Nordland
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Hansen, Bjørn Egil

NRH Aksjon: 014-2019
Sted: Oslo
Ansvarlig distrikt: Oslo/Asker og Bærum
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Poortman, Tore: Operativ-leder
Stenhaug, Eirik: Operativ-leder
Jarnes, Kurt
Askerød, Erik
Steiro, Sidsel
Venner, Ann-Kristin
Basma, Nina

NRH Aksjon: 015-2019
Sted: Sigdal/Eggedal, Buskerud
Ansvarlig distrikt: Vestfold
Objekt: Savnet person
Resultat: kommet til rette
Hundefører:
Askerød, Erik

NRH Aksjon: 016-2019
Sted: Porsgrunn
Ansvarlig distrikt: Vestfold
Objekt: Savnet person
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Askerød, Erik

NRH Aksjon: 017-2019
Sted: Holmestrand
Ansvarlig distrikt: Vestfold
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Fogstad, Kjell-Erik: Operativ-leder
Eid, Idun
Bommen, Hege
Aspenes, Kaia
Lykke, Betina
Askerød, Erik
Hesjedal, Marie

Tanum, Maja Bruu
Lønn, Brita Bergan

NRH Aksjon: 018-2019
Sted: Varaldsøy-Kvinnherad
Ansvarlig distrikt: Hordaland
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Ikke funnet
Hundefører:
Iversen, Herman
Moberg, Roald
Nielsen, Narve
Finne, Aud Herregården

NRH Aksjon: 019-2019
Sted: Fv 506 Bryne-Lye
Ansvarlig distrikt: Rogaland
Objekt: Savnet person
Resultat: Ingen savnet
Hundefører:
Olsen, Ronny

NRH Aksjon: 020-2019
Sted: Årdal
Ansvarlig distrikt: Sogn og Fjordane
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Skår, Knut
Sæterdal, Helene H.

NRH Aksjon: 021-2019
Sted: Mosterhamn
Ansvarlig distrikt: Rogaland
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet HF Paul Enoksen jr.
Hundefører:
Enoksen jr., Paul
Sjølyst, Marthe
Damås, Jan Ståle

NRH Aksjon: 022-2019
Sted: Romeriksåsen
Ansvarlig distrikt: Romerike
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Andersen, Marius Wigen: Operativ-leder

NRH Aksjon: 023-2019
Sted: Tromsdalstind
Ansvarlig distrikt: Troms
Objekt: Snøskred, kvinne/jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Nergaard, Benedikte
Storås, Vemund
Johansen, Torgeir
Bengtsson, Susanne

NRH Aksjon: 024-2019
Sted: Tamokdalen
Ansvarlig distrikt: Troms
Objekt: Snøskred, SEAO
Resultat: Ikke funnet
Hundefører:
Lind, Børge: Operativ-leder
Vasseng, Helge
Løvhaug, Hilde
Grønstrand, Line
Johansen, Torgeir
Bengtsson, Susanne

NRH Aksjon: 025-2019
Sted: Hinnstein
Ansvarlig distrikt: Hålogaland
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av HF Bjørn Isaksen
Hundefører:
Isaksen, Bjørn

NRH Aksjon: 026-2019
Sted: Voss
Ansvarlig distrikt: Hordaland
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Moberg, Roald
Wold, Jan Inge
Grande, Jan Erik
Jonassen, Trine Norill
Haugland, Tom Christian

NRH Aksjon: 027-2019
Sted: Signesdalen, Knaben Åseral
Ansvarlig distrikt: Agder
Objekt: Snøskred, mann/gutt
Resultat: Funnet av HF Inger Bråten
Hundefører:
Bråten, Inger
Lunde, Ola
Wølstad-Knudsen, Stig

NRH Aksjon: 028-2019
Sted: Geiranger-Ørnesveien
Ansvarlig distrikt: Møre og Romsdal
Objekt: Snøskred
Resultat: Ingen savnet
Hundefører:
Engetrøen, Per Gunnar: Operativ-leder
Ressem, Else Marie Halse

NRH Aksjon: 029-2019
Sted: Skogbygda
Ansvarlig distrikt: Østfold og Folle
Objekt: Savnet person
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Vik, Toril B.: Operativ-leder
Lie, Olav Hallvard: Operativ-leder
Mo, Reidun

Basma, Nina
Jarnes, Kurt
Aspenes, Kaia
Iversen, Hege
Askerød, Erik
Iversen, Ronny
Poortman, Tore
Gjermstad, Aina
Hauge, Michelle
Hogstad, Ingvid
Kleven, Eystein
Lauten, Torgrim
Johnsen, Charles
Halvorsen, Anne Wien
Wilhelmsen, Ingeborg
Haugen, Lise Ljungmann

NRH Aksjon: 030-2019
Sted: Skjetten
Ansvarlig distrikt: Oslo/Asker og Bærum
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Poortman, Tore: Operativ-leder
Basma, Nina
Nielsen, Mone
Askerød, Erik
Gjermstad, Aina
Hauge, Michelle
Schulstad, Sonni
Venner, Ann-Kristin
Boge, Gudrun Seeberg

NRH Aksjon: 031-2019
Sted: Karasjok
Ansvarlig distrikt: Finnmark
Objekt: Savnet person
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Jakola, Camilla: Operativ-leder
Selnes, Siv-Anita
Larsen, Kristian B.
Eriksen, Christine Øverli

NRH Aksjon: 032-2019
Sted: Førresfjorden, Førrestjørnet
Ansvarlig distrikt: Hordaland
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Sjølyst, Marthe
Damås, Jan Ståle
Finne, Aud Herregården

NRH Aksjon: 033-2019
Sted: Finse
Ansvarlig distrikt: Hordaland
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Funnet av andre
Hundefører:
Mjånes, Jarle: Operativ-leder
Monsen, Tor
Lid, Nils Rune
Grande, Jan Erik

NRH Aksjon: 034-2019
Sted: Sund
Ansvarlig distrikt: Hålogaland
Objekt: Savnet mann/gutt
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Arntzen, Arne
Træthaug, Karine

NRH Aksjon: 035-2019
Sted: Ålgård
Ansvarlig distrikt: Rogaland
Objekt: Savnet kvinne/jente
Resultat: Kommet til rette
Hundefører:
Eriksen, Trond: Operativ-leder
Olsen, Ronny
Sørby, Morten
Berge, Gro-Elin
Iversen, Herman

Vi har opp gjennom årene sett at godkjenningsprogrammet har blitt endret nå og da. Det som kjenner tegner endringene, er at de er nærmest kosmetiske, ortografiske -og redaksjonelle endringer, samt presiseringer der ting har vært uklart og egnet til ulike praksiser.

Den store endringen - den reelle - var nok innføringen av ukas arbeid klasse A for et par tiår siden, og deretter ukas arbeid klasse B. Utover dette har det ikke vært store forandringer de siste årene.

Hva er så hovedformålet med endringene?

Det må aldri være tvil om at den vesentligste årsak til endringene, er at programmene skal være tilpasset det behovet redningstjenesten til enhver tid har behov for. Og det betyr i klartekst at det skal bli bedre og bedre både faglig og operativt, slik som de andre elementene i redningstjenesten utvikler seg. Hva betyr det for oss?

Jo, det betyr at vi skal være mest mulig sikre på at det vi «leverer» skal holde høy standard. Det skal være like godt, og like likt, de grupperinger det er naturlig å sammenligne oss med, for eksempel ekvipasjenivået innenfor Politiet.

Det vil kanskje bety at nåløyet for godkjenning antagelig blir trangere og trangere, ettersom kravene

øker. Samtidig er det viktig å merke seg at den tiden vi bruker på utdanning må være så effektiv som mulig, særlig i godkjenningsnivået. De betyr igjen at vi ikke må kaste bort tid på ekvipasjer som kanskje ikke egner seg til formålet. Jeg snakker hele tiden om klasse A.

Hvis du i dagens regelverk har bestått klasse B sommer, får du faktisk en rettighet:

Du kan kreve å få plass på et A-lag, uansett om du i tiden etter godkjenning i klasse B utvikler og videreutvikler nivået fram til klasse A eller ei. Altså intet faglig eller operativt krav utover å ha kommet igjennom klasse B, enten på en bra måte eller at man «greide det» på en god dag.

Jeg stiller meg spørsmålet: er dette godt nok?

Jeg mener ikke det. Vi må gjen-innføre innstillingsrett for å kunne delta i klasse A!

Slik innstilling skal ikke nødvendigvis være å kjøre gjennom godkjenningsprøver, men å teste ut kvalifikasjonene både på den to- og fribente, i god tid før hovedkurs.

Og en slik innstillingsrett bør kunne gis til distriktsinstruktørene, eller den/de de bemyndiger. Eller stikker jeg fingeren inn i et vepsebol?

Terje Johansen
Instruktør/dommer, Vinter/sommer/katastrofe

Norske Redningshunder i Tamokdalen, Troms

Sakens fakta:

Snøskredet i Tamokdalen

- Onsdag 2. januar fikk politiet melding om et snøskred på Blåbærtinden, også kjent som Blåbærfjellet (1 442 moh.), i Tamokdalen i Troms.
- Det var faregrad tre, betydelig snøskredfare, i området.
- Fem personer hadde vært på tur i fjellet, tre finske menn, en svensk kvinne og en svensk mann. Da de kom til tregrensa valgte den svenske mannen å snu. Det var han som oppdaget at skredet hadde gått.
- Skisporene til de fire andre gikk inn i skredet.
- Dårlig vær og høy skredfare i området hindret leitemannskapet etter de fire savnede.
- Fredag formiddag, nesten to døgn etter skredet, hadde været roet seg såpass at leitemannskapet kunne fly inn i området for å søke etter de fire.
- Rundt klokken 12 fredag 4. januar fikk leitemannskapet utslag på to ulike skredsendere i området.
- Fredag 4. januar klokken 12.30 endret politiet status på oppdraget til søk etter antatt omkomne, etter at både Hovedredningssentralen, UNN og politiet konkluderte med at de fire savnede har omkommet i skredet.

Kilde: nrk.no (23.01.2019)

Norske Redningshunder har deltatt med hunder, hundeførere og operativ leder under rasulykken på Blåbærfjellet i Tamokdalen i Troms. Seks hundeførere fra to distrikt samarbeidet for å kunne løse det svært krevende arbeidet med å lokalisere de savnede skituristene.

Ifølge media generelt ble forholdene i området beskrevet som bratt og skredfarlig. Det var umulig å ta seg inn til fots, og all transport inn og ut av området forutsatte bruk av helikopter.

På denne tiden av året så langt nord er også fravær av dagslys en stor utfordring. Mye dårlig vær og vind gjorde forholdene svært krevende.

Redningshunden har snakket med en av hundeførerne, Line Grønstrand om noen av utfordringene de møtte under aksjonen. Sammen med politiet, Røde Kors, Norsk folkehjelp, Forsvaret og andre arbeidet Norske Redningshunder intenst for å løse oppdraget. -Min opplevelse av innsatsen i Tamokdalen var preget av godt samarbeid på tvers, og en profesjonelt ledet og utført aksjon, sier Line og fortsetter

-sikkerheten ble godt ivaretatt og man må ha tillit til de avgjørelsene som tas av politiet. Det ble gjort skredvurderinger hele tiden, og man må ha lojalitet til de vurderinger og beslutninger som ble tatt.

På spørsmål om hvilke utfordringer de som hundeførere møtte så sier Grønstrand mellom annet følgende: -været var utfordrende, mye snø og vind i fjellet. Pågående aksjoner måtte stanses på grunn av skifte i forholdene så mannskapene opplevde situasjonene som krevende.

Line Grønstrand sier avslutningsvis at samarbeidet innad i NRH opplevdes som positivt. To distrikter samarbeidet godt. Beredskapen er god og hund og beredskapssekken er alltid klar for ny innsats.

Følgende hundeførere deltok: Line Grønstrand, Ken Pedersen, Hilde Løvhaug, Susanne Bengtsson, Helge Vasseng og Torgeir Johansen. Som operativ leder deltok Børge Lind.

Oppdatering 23.01.2019: Politiet har stanset søk etter den siste savnede skituristen på grunn av forholdene i fjellet. Nye søk antas ikke å komme i gang før til våren.

Bilde: Hundefører Line Grønstrand og schæferen Cola hundeførerne som deltok i Tamokdalen. (Foto: Sol Gabrielle Larsen – Nye Troms)

Instruktørsamling 23.-25. nov. på Moxy X

26 Rundtom 75-80 instruktører sto på deltakerlista til årets instruktørsamling. FTU (fagteknisk utvalg) hadde utarbeidet et innholdsrikt program som traff godt i forhold til behovene.

FTU startet fredagskvelden med å orientere om hva utvalget generelt jobber mest med. De får mange søknader om dispensasjon fra godkjenningsprogrammet. Det er krevende både tidsmessig og saksbehandlingsmessig å få tatt unna disse. Programmet er utarbeidet for å dekke en hensikt og det blir derfor helt unntaksvis gitt dispensasjon – som innebærer et avvik fra programmet, men dispensasjonen må allikevel oppfylle hensikten med det. FTU behandler ikke konflikter. Disse følges opp av DU (disiplinærutvalget).

De bruker også mye tid på nytt godkjenningsprogram. Det er satt ned 4 prosjektgrupper med 2 medlemmer fra FTU + to instruktører for hvert av temaene; grunnutdanning – lavine – ettersøk – katastrofe. Disse skal foreslå en mer praktisk tilnærming – med et grunnleggende fokus: Hva må en nyutdannet hundefører kunne? Det er viktig at hundeførerne utdannes med

gode holdninger med fokus på praktisk og taktisk arbeid.

Øystein Ramseng hadde betraktninger om hvordan NRH skal kunne utvikle seg videre i ønsket retning. En viktig forutsetningen er både å erkjenne og forstå at treningsgruppene/medlemmene er en del av et praksisfellesskap. Dette er et fellesskap med felles mål, der medlemmene er gjensidig avhengig av hverandre for å hjelpe og lære av hverandre. NRH vil alltid være i utvikling. Hver gang en tror at en har funnet sannheten, vil alltid noe være utforsket. Slik er vi dømt til alltid å være underveis – som en flygende hollender. For å danne praksisfellesskapet kreves det at vi må ta godt imot nye medlemmer, de må inkluderes i stammespråket vårt og gis tillit. Vi må fremheve samfunnsoppgaven vårt; vi skal være «redningsmenn» og finne savnede. Vi må dele erfaringene våre – der alle har like stor rett til å være med. Fellesskapet (og læringen) må pleies. Det som lettest ødelegger fellesskapet er de usynlige skillelinjene; at vi skaper forskjeller: at vi bedre enn de andre i laget eller bedre enn andre lag. Skillelinjene fører til at læringen stopper og vi stagnerer. Alle NRH-ere har en forpliktelse til å bidra til fellesskapet.

FTU presenterte flere caser som vi skulle diskutere i grupper som FTU hadde definert på forhånd. Vi skulle se på casene fra flere perspektiv; Hund (eksempelvis treningsteknisk, hvilke egenskaper har hunden), individ (hvordan er kommunikasjonen og holdningene mellom individene), gruppe (har gruppen samme mål og interesser? Hvis ikke, hva kan du gjøre, hva kan skje), instruktøren (hvilke utfordringer kan dukke opp? tekniske utfordringer, mellommenneskelige?) og etikk (behandles folk med respekt? Habilitet? Hvordan oppleves uten etikk?) Det var mye å snakke om, slik at gruppene følte at de fikk for lite tid til å få drøftet alle fokusene. Diskusjonene førte til at jeg fikk større bevissthet om hvilke utfordringer og muligheter vi som instruktører har i møtet med medlemmene våre.

Arve Røttereng, innsatsleder politiet Oslo, snakket om politiets forventninger til de frivillige. I Oslo varsles FORF (de frivilliges organisasjoners redningsfaglige forum) som avklarer oppgaven. Politiet er tidlig ute med forhåndsvarsling. Første hundefører (HF) på skadestedet forventes å være kapabel å til å gå ut i søk. Politiet vil ha effektivitet. De vil vite når flere HF kommer og ønsker at HF raskt kan gå ut i søk, gjerne

27 i par for sikkerhetens skyld. Ved funn, må HF sikre spor – og stalle bort hunden. HF forventes å ha kunnskap om livreddende førstehjelp. HF må også sørge for å vite hva han leter etter – både for sikkerheten skyld og for taktisk gjøre de riktige vurderingene. Ved kriminalsaker må vi vite hvordan vi har nærmest oss funnet. Det er viktig med mentale forberedelser. Den erfarne HF gjør hurtigsøk først med 80% sannsynlighet for å gjøre funn. Kollegastøtte er viktig etter søk. HF må være ærlig i fht egen kompetanse – hva han ikke behersker og hva han er god på. I noen distrikter har politiet månedlig gjennomgang av aksjoner med FORF.

FTU tok oss så til neste tema: Gruppearbeid og diskusjon om hvordan bedømme noen viktige detaljer i appell, rundering, ukas arbeid A og B og i fht etikk. Her ble den enkelte gruppa utfordret på å avgjøre om den enkelte casen kvalifiserte til stryk eller ikke. Det viste seg at det var vesentlig å ha klart for seg hva som var hensikten med den enkelte øvelsen – og ha forstått hva programmet sier både om øvelsen og dommerkommentarene for å kunne bedømme om det var stryk. Det er umulig at godkjenningsprogrammet kan beskrive alle mulige situasjoner som kan oppstå og

derfor må det også brukes skjønn – med utgangspunkt i intensjonene for øvelsen. FTU ble oppfordret til å beskrive denne bedre for øvelsene. Det er også en grunn til å se nærmere på hvilke krav vi skal stille til ekvipasjene våre.

Stig Mebust, NBU (nasjonalt beredskapsutvalg), gikk gjennom statistikken om hvor de savnede finnes og hvilke forskjeller det er mellom land og by, nord og sør. I 2018 var 98% av aksjonene ettersøk (på barmark). De fleste vi leter etter er motløse og demente (60%). Hurtigsøk brukes for å finne fort når det er fare for nedkjøling eller fare for selvmord, og da er stisøk og flankesøk langs ledelinjer effektive søkemetoder for å finne disse. Økt fare for å gå forbi oppveies av større sjanse for å finne fort. For de pårørende er det viktig at ting skjer fort. Det ble konkludert med at vi må bli flinkere til å kjøre hurtigsøk. Det betyr også at vi må bli bedre kjent med vår egen hunds kapasitet f.eks på flankesøk for å vite hvordan den jobber og hvilket tempo den klarer.

Det er viktig å trene praktisk; få oppgitt treningsområdet med koordinater, få ukjente caser som må løses taktisk og få figuranter som må behandles. En må trene med ha på sekken på og bruke av det utstyret som er med, slik at ekvipasjene er kjent med innholdet. Mørke, dårlig vær og uvanlige treningstidspunkt er viktig å ta med i treningsgrunnlaget slik at en er best mulig forberedt uansett situasjon.

Nytt varslingsystem er på trappene (FRR). Dette kommer gjennom en app tilpasset både Android og IOS. Telemetry har hatt en del feil, som har tatt for lang tid å rette opp i. Om HF ønsker det, kan han spores slik at utkaller vet hvor har er.

Fordypingslagene: Som siste tema på instruktør-samlingen var det en kort presentasjon av hvilke fordypningstema som hadde vært på de siste hovedkursene: Mari Strand hadde gjennomført kurs i *Bratt og glatt lende*, hvor det var viktig å kunne bevege seg trygt

i bratte fjellsider og annet utfordrende terreng. Det ble også søkt i uvanlige omgivelser. Samtidig som søket må gjennomføres systematisk, må hunden takle omgivelsene og vise ei god melding.

Tor Monsen presenterte *Høyfjellsmerket* hvor søk på vinterfjellet med mange forstyrrelser og utfordrende terreng er temaet. Første prioritet er hurtig innsats, taktisk og praktisk - samtidig som en må ivareta egen sikkerhet og ta vare på hunden. Hunden må også her ha ei sikker melding.

Lill Bøe presenterte *Spormerket* som bygger opp hundens konsentrasjon til å følge harde spor i krevende omgivelser og på varierende underlag. Hundeføreren utfordres på å lese hunden samt lære seg å belønne til akkurat riktig tid. En hund som mestrer spor på hardt underlag gir mulighet til å finne savnede i bebygde og beferdete områder i krevende miljø f.eks spore opp demente fra sykehjem.

Alle fordypingslagene utvikler ekvipasjene til få en bredere kompetanse i fht praktisk søk. Det er morsomt og nyttig å delta. Ikke minst er det kunnskap en kan ta med hjem til treningsgruppa der den kan deles og brukes i videre utvikling.

Til slutt oppsummerte FTU samlingen og ba instruktørene komme med innspill til det nye programmet. Instruktørene roste FTU for et innholdsrikt og nyttig program og takket for ei flott samling.

Oppsummert av Lill Bøe.

Øvelse i Harstad

Harstad beredskapsforum arrangerte stor samvirkeøvelse 17.januar med mer enn 50 deltakere fra redningstjenesten. Røde Kors, Norsk folkehjelp, Redningselskapet, politiet, Sivilforsvaret og Norske Redningshunder deltok i en søksøvelse langs fjæra og ute i havet.

Harstad beredskapsforum er en relativt nyetablert paraplyorganisasjon for aktørene i lokal redningstjeneste. "Fødselshjelper" har vært Sivilforsvaret som har stilt lokaler og til en viss grad også sekretariatsfunksjoner til disposisjon.

Tidligere har forumet arrangert skredøvelser og andre søksøvelser. Formålet er å øve samvirke både i planlegging, under øvelsen og gjennomføre gode evalueringer etterpå.

I scenarioet 17.januar var en gruppe havpadlere savnet fra en fellestur, og det ble gjennomført søk etter disse. InnsatslederKO ble etablert og ledet av politiets innsatsleder. Alle organisasjonene var representert i KO og arbeidet der er nå under evaluering.

Harstad lag av Norske redningshunder deltok med flere godkjente ekvipasjer og operativ leder i KO. I tillegg stilte organisasjonen med en rekke markører. Øvelsen ble gjennomført på kveldstid i mørke noe som gjorde øvelsen realistisk. Flere hunder var utplassert ombord i båter og ble brukt til overværsøk langs kaier og strender. Nyttig erfaring å ta med seg for både hund og fører.

Tekst og foto: Ståle Knutsen

Hundefører Rita Vasseng og labradoren Varga samarbeidet med personell fra Sivilforsvaret med bruk av båt. God erfaring for alle.

Katastrofeøvelse

En tilsynelatende rolig søndag i begynnelsen av februar var det samlet et knippe av Norges beste katastrofesøkshunder utenfor porten til Franzefoss bruk i Sandvika. Tåka lå lavt og regnet hadde avbrutt det fine vinterværet. Men det var en perfekt stemning for en øvelse i å søke etter mennesker som hadde blitt borte i en ulykke.

Øvelsen den 9 februar hadde som mål å trene flere nivåer av organisasjonen. Først og fremst var det hundene som skal ut å bruke nesa og hodet for å løse sin oppgave. Hundeførerne på sin side fikk trent på å jobbe med hunden i et krevende miljø over tid, samtidig som de blir disponert av leder hund. Leder hund hadde hendene fulle med å holde oversikt og å lede hundeførerne. Til

sist søksleder som fikk koordinere to lag på et området hvor halve mannskapet var uten radiodekning. Alle fikk utfordret seg i sine roller.

Når hunder og førere endelig fikk komme inn til KO ble informasjonen raskt gitt om at det hadde skjedd en større ulykke og at det var opp til seks mennesker som var savnet. Siden denne ulykken hadde skjedd over flere store områder ble hundeførerne delt opp i to grupper, en skulle søke inne i tunellene og en ute blant hauger med forskjellige resirkulerte materialer og mange vanskelige bygninger med mange trapper og gangbaner.

De to gruppene består hver av to til tre hundeførere og en leder hund. Disse teamene jobber sammen for

å kunne dekke så store områder som mulig på kort tid. Leder hund styrer hvor det skal søkes, har kontroll på hvor det har blitt søkt og har fokus på HMS. Sikkerheten er det viktigste vi kan tenke på i situasjoner som dette. Er det fare for at det kan rase på oss eller hundene? Er det skadede strømkabler? Er det eksplosiver som kan gå av? Dette er vurderinger som blir tatt løpende mens områdene systematisk blir avsøkt. Når leder hund har bestemt hvor søket skal begynne sendes én hund inn først, mens den andre ligger å hviler. Hvis den første hunden markerer på et sted uten at det blir gjort funn, blir dette stedet markert på skissen over området som leder hund til en hver tid oppdaterer. Hunden som hvilte blir så sendt inn i samme området uten at fører får noe informasjon om

hva som har skjedd tidligere. Markerer denne hunden på samme sted blir et redningsteam sendt inn for å få ut personen som er fastklemt og skadet. Markerer den et annet sted kan en tredje hund bli sendt inn for verifisere hvor personen ligger. Leder hund fortsetter å bruke annen hver hund videre innover i tunnel-systemet til området er dekket og man kan konstantere at det ikke er flere savnede der.

Det er mye disse hundene og førerne skal beherske for at det skal bli et effektivt og raskt søk i et katastrofeområdet. Først og fremst må hundene mestre å ta seg frem på vanskelige underlag for å kunne følge opp ferten av den savnede. Hvis hundene finner et menneske i for eksempel en ruin hvor den ikke

kommer helt inntil så melder den fra til sin fører ved å stå så nærme den savnede som mulig å halse. Hundene som er godkjente som katastrofehunder har tatt en etterutdannelse og må først bli godkjente som ettersøkningshunder eller lavinehunder. Ofte er det snakk om tre til fire års trening før man er i mål. På landsbasis er det ca 300 godkjente hundeførere, men det er bare ca 30 som er godkjente i katastrofesøk.

Førerne har også lært seg mye om hvordan man skal legge opp søket, hvordan styre hunden og ikke minst ha kontroll på den. Hundene må kunne ligge og slappe av til de får beskjed om å jobbe. Innkallingen er også en særdeles viktig øvelse siden det er mange farlige områder i et katastrofesøk. Hundeførerne trener

mye på å kjenne igjen farer i falleferdige bygg, er det trygt å åpne dørene, eller faller taket ned da? Nå er det heldigvis ikke så mange katastrofeaksjoner, så den vanlige jobben til disse hundene er å delta på de mange ettersøkningsaksjonene i Norge.

Under evalueringen etter øvelsen kom det frem flere punkter som kan være av interesse for alle.

Punkt 1: Siden dette øvelsesområdet er helt unikt både i størrelse og utforming så kom det frem problemstillinger man vanligvis ikke møter på. Siden det ble delt inn i to lag som så søkte på hvert sitt området ble det ikke slik at alle hadde oversikt over det totale søksområdet. Når så resurser skulle omdisponeres viste

ikke disse hvor dem skulle. Konklusjonen er at vi skal prøve så godt det lar seg gjøre å ha et oversiktsbildet eller en skisse over området så alle kan danne seg et bildet. Dette vil også hjelpe på sikkerheten under en evakuering da alle vet hvordan det ser ut og hvor samlingsplasser er.

Punkt 2: Ferten var i både tunnelen og i bygningene til tider vanskelig å lokalisere. Dette var på grunn av en trekk vi ikke merket eller tenkte spesielt på. Det er veldig lett å gå over en fig hvis ikke fokuset også ligger på trekk og vind inne i bygninger. I virkeligheten er det knuste vinduer og kanskje en vegg som mangler i bygningene vi søker i, så ferten kan gå retninger som ikke er naturlig.

En stor takk til alle som hjalp til denne dagen. Uten alle figuranter og hjelpere hadde det ikke blitt noe av. Det var deltakere fra Oslo, Romerike, Østfold og Sogn og Fjordane som deltok. Gøy med nye langveisfarende bekjentskaper.

Katastrofegruppa hos Norske redningshunder sender en takk til Franzefoss i Sandvika for det gode samarbeidet og for lån av dette fantastiske området å trene på.

Vi får et uvurdelig utbytte av denne treningen.

Bilder og tekst av Torgrim Lauten

NEIMK9 sitt fjerde møte på Malta

I månedsskifte november/desember 2018 gjennomførte NEIMK9 sitt fjerde møte, denne gangen på Malta.

NEIMK9, som står for Norway, England, Island, Malta K9, er et prosjekt finansiert av EU gjennom Erasmus +

Målet med prosjektet er utveksling av kunnskap innen søk og redning mellom de forskjellige landene og organisasjonene som er tilknyttet prosjektet og tema for det fjerde møte var katastrofesøk.

Jeg var så heldig at jeg fikk bli med Knut og Jim Olav på møtet.

Det deltok representanter fra Island, Svensk politi og SBK, Malta og oss. England hadde ingen representanter tilstede.

Vi reiste til Malta 28. november og ble, takket være vår vert Liv-Tove Oppedahl, innkvartert på Corinthia palace Hotel og spa. Dette hotellet, og Malta, ga fantastiske rammer for møtene som skulle gjennomføres.

Torsdag ble brukt til gjennomgang av landenes godkjenningsprogram og diskusjoner rundt fordeler og ulemper med hvordan de forskjellige landene utdannet og kvalitet sikret sine ekvipasjer. Rammvilkårene er forskjellig og vi vektlegger ikke nødvendigvis de samme tingene. Under utarbeidelse av vårt godkjenningsprogram så vi litt til Sverige, som på den tiden hadde

internasjonalt team organisert under redningsverket. I dag er ikke lenger redningsverket involvert i godkjenning eller bruk av USAR ekvipasjer. Det er SBK alene som står for godkjenning. Dette har ført til at ekvipasjene ikke blir brukt, verken nasjonalt eller internasjonalt. I Sverige er det politiet som godkjenner innenfor ettersøk og lavine. På Malta var det både representant fra politiet og SBK og de skulle fortsette samtaler for å se på muligheter for at godkjente ekvipasjer kan bli brukt nasjonalt.

Fredag var tema om programmene er praktiske nok og arbeidet som gjøres rundt programrevisjon i Norge nå ble presentert. På Island er de også i gang med en omfattende programrevisjon, og det blir spennende å se hvor vi ender, både i Norge og på Island. Forhåpentligvis kan vi ha gjensidig nytte av arbeidet som gjøres.

Denne dagen ble det også tid til sightseeing i Valletta og for oss som var på Malta for første gang var det spennende å få sett oss litt om.

Lørdag formiddag var satt av til praktisk arbeid og vi fikk se ekvipasjer fra Malta i katastrofesøk.

De hadde rigget områder med betongelementer til trening og vi fikk se ekvipasjer på forskjellige nivåer gjennomføre søk.

John(Malta) lånte ut hunden sin til Jørgen(Sverige) som gjennomførte et søk med den. Hundeførerne fra Malta var opptatt av at hunden skulle fungere med ukjent hundefører. De ønsket at hunden

John dirrigerer styrkene

kunne brukes på aksjoner selv om hundefører ikke kunne delta.

Vi fikk også se kadaversøk, som malteserne ser på som et element i katastrofesøket. Rundt denne demonstrasjonen ble det en interessant diskusjon om hvordan man sikrer at hundene markerer på det luktbildet vi ønsker og hvordan dette kan kvalitet sikres.

Etter lunsj diskuterte vi forskjellene på nasjonale og internasjonale retningslinjer. Hva slags oppdrag kan man forvente nasjonalt og internasjonalt og hvilke krav stiller det til ekvipasjene.

Insarags guidelines har, I tillegg til krav til internasjonale team, også beskrivelse av krav til nasjonale team. Det ble diskutert rundt hvorvidt disse kunne brukes som de var eller måtte tilpasses de forskjellige landene.

40 Ingen av landene er per i dag knyttet opp mot internasjonal beredskap, og dette påvirket selvfølgelig diskusjonene.

Fra Norges side ble det lagt vekt på søk i stein og/eller jord ras som ødelegger infrastruktur og hvordan vi best mulig kan forberede oss på denne type oppdrag.

På søndag formiddag ble det demonstrasjon av klatre og sikringsutstyr i klipper ute ved kysten. Jeg valgte å stå over klatringen, men fant meg en tilskuerplass med god utsikt.

Ettermiddagen ble brukt til gjennomgang av oppdrag, nasjonalt og internasjonalt, som de forskjellige landene hadde deltatt på og hvilke

John og Jørgen

John forteller om teknisk utstyr

SBK presenterer godkjeningsprogram

Søk

Redningshunden 01-2019

erfaringer dette hadde gitt. Vi fortalte om Nepal og tåg ulykken på Sjursøya.

Det ble også tid til å høre om planer for øvelse på Malta og Barents Rescue og det ble mulighet for å komme med innspill til hva man ønsket skulle vektlegges.

Vi avsluttet dagen med en

spennende kvelden i Mdina, som er den gamle hovedstaden på Malta. John var guide og vi fikk innblikk i spennende historie og arkitektur.

Det er alltid noe å lære når man får anledning til å tilbringe tid sammen med representanter fra andre land som er like interessert i søk og redning som en er selv. Av og til kan diskusjon med andre føre til at du

ser bedre løsninger og av og til tydeliggjør diskusjonene at det du gjør kan være riktig. Begge erfaringene er viktig i videre arbeid.

I tillegg til faglig utbytte gir denne type møter også verdifulle og hyggelige kontakter og jeg håper jeg får mulighet til å møte flere igjen ved en senere anledning.

Mdina

Sightseeing i Valletta

Redningshunden 01-2019

Operasjon er gjennomført

Når korsbåndet ryker

Jeg jobber som hundefører for narkotikahund i Lofoten ved Svolvær politistasjon.

Jeg kjøpte valp av Erik Elgmork i 2011, ei tisepe som fikk navnet Assu. Rart navn kanskje...men finnmarkingen slo nådeløst igjennom og det ble derfor et samisk navn. Litt fortvilende siden ingen norske verken kan si det eller skrive det...så da nr

to kom i hus hadde jeg lært - han heter Ted! (men det er en annen historie :-)

Etter sommeren 2016 så begynte jeg å merke tegn til smerte hos hunden min i ene bakbenet. Det var ikke så ille til å begynne med, så jeg tenkte det var noe som ville gå seg til med litt ro.

Imidlertid ble det gradvis verre, og jeg var innom flere veterinærer i nær-området, men de kunne ikke finne noe. De tok også røntgen av ryggen, fordi de mistenkte det kunne stamme derfra.

Jeg kom litt nærmere en løsning hos veterinær Rune på Sortland som har et samarbeid med Anicura i Oslo. Han ville ha hunden til MR.

Han trodde ikke det var ryggen.

I mellomtiden hadde jeg brukt hunden i jobb, og også trent noenlunde vanlig, men ikke de aller høysete leggene - siden jeg så hun kviet seg ved opphopp. Blant annet var det noen dager vi søkte feks motorrom, og hun hoppet villig opp men landet på tre bein i motoren før hun startet å søke, da som vanlig. Men dum som jeg var, og siden ingen veterinærer fant noe så jobbet hun fortsatt.

Ved politiets dag hadde vi ei lita oppvisning på stasjonen for ungene, og vi har noen små «sirkustriks» som pleier å slå an hos de små - blant annet et der hun spretter opp på skuldrene mine.

Vi kjørte demoen, søkte bil, litt lydighet og så kom trikset - og hunden hoppet og og hylte til. Vi stoppet da.

Haltingen ble verre, og vi dro til Oslo på MR.

Der konstaterte veterinær Peder Haaland raskt at korsbåndet var delvis avrevet. Ikke helt avrevet, men det var kun et spørsmål om tid før det røk helt, hvis vi ikke gjorde noe nå. Derav smertene.

På anicura Oslo, så ga de den lille, lette ellers friske hunden kjempe-gode prognoser for å komme fullt tilbake i jobb etter operasjon og rekonvalesens.

Haaland var virkelig en fantastisk fyr. Verd å merke seg.

TPLO operasjon ble anbefalt. Der deltar to kirurger, og litt enkelt sagt så sager de benet tvers av og «lapper» det sammen med stålplater og skruer - og denne mekanikken «blir kneet». Altså hunden har ikke lenger korsbånd på den foten som er

Når man ikke har eget basseng, er oppfinnssohetens stor!

operert. En operasjon de benytter for hunder som skal jobbe hardt.

Jeg fikk vite at de blant annet hadde operert racinghunder for ski (Vorsteh hunder) med meget godt resultat - men mye avhenger av riktig og gradvis opptrening i etterkant av operasjonen.

Da nølte ikke denne trege gamla her særlig lenge, og jeg bestilte operasjon. Hunden hadde gått lenge nok med dette - og nå fikk vi endelig en diagnose. Assu skulle jobbe igjen! Bli frisk!

I begynnelsen av desember 2016, ble hun operert av Haaland i Oslo.

Det var en meget stuss hundefører som leverte fra seg bikkja på sykehuset kvelden før, og tusla bort til hotellet for å sove. Mange tanker.

Makker ja....arbeidsverktøy ja... men i over 6 år hadde den bikkja også vært min beste venn. Jeg var redd. Rett og slett.

Jeg prøvde å tenke på at dagen etter så var hun ferdig operert, og vi skulle hjem - og få orden på dette. Vi skulle få det til. Dessuten hadde denne Haaland bikkja, det kunne ikke gå galt da... (nok en stjerne til den mannen der!)

Bikkja ble henta dagen etter, med masse papirer og opptreningsplan.

Vi dro videre opp til Gardermoen og hjem med fly. Assu virka rolig, stillere enn vanlig - men ellers fin. Jeg bar henne rundt på flyplassen hele den dagen. 20 kg er ikke tungt, sier du..tro om igjen! :-) Puh!

Ny utfordring - opptrening. I sør har

de tilrettelagte terapibad / basseng for opptrening av skadde dyr, i Nord har vi ingenting slikt .....Jeg tenkte hva gjør vi nå?

Ordne sjøl. En 600 liters søppel-container i garasjen ble kubbet opp så den stod stødig, og fullt opp med temperert vann. Øyebolt i taket over, redningsvest på bikkja, så heiste vi henne forsiktig opp i «bassenget» med tau. Kan tro jeg var spent første gangen.

Men litt etter litt tok hun det også - hun svømte, hun! Hun ble holdt igjen i vesten, og slik lå hun å svømte i boksen, men kom ikke av flekken.

Vi fylte «bassenget» og svømte annenhver dag i tida som kom, økter på 10 - 15 minutter, alt ettersom. Vi hadde oss 20 økter i det bassenget

før vi begynte å gå noe særlig. Lufting i kort bånd, 2 - 3 minutter. Etterhvert økte vi lengden, og plutselig klarte vi 10 minutter tre ganger pr dag. Og så litt til, og litt til og enda litt til.

Etterkontrollene hos veterinær viste at beinet var grodd perfekt, og var «dønn stabilt» som veterinæren sa. Jeg var utrolig glad.

Da Assu begynte å komme seg, så ble imidlertid jeg syk. Og jeg måtte flere runder på sykehus, og gjennom et par operasjoner. Dette gjorde nok også sitt til at hun fikk en litt lenger rekonvalesens enn vanlig, fordi jeg «lå nede» og måtte hvile. Men da jeg kom meg litt, så ble det mange rolige fjellturer - så slikt sett fikk bikkja nok av tid å bygge muskler igjen i sitt tempo.

I 2017 regodkjente vi, og idag er vi tilbake på jobb - begge to. Hunden sprek og frisk, og uten et eneste grått hår. Jeg, som ikke består av samme stålet, litt mer redusert enn før, men på beina igjen.

Og jeg må innrømme at da det første funnet kom etter alt vi hadde vært gjennom, så satt det en hundefører og grein som en unge i bilen på vei hjem etter oppdrag. Og ei bikkje bak i buret - helt uanfektet - som antakelig lurte på hva som nå var galt med den kjerringa :-)

Greit for andre å vite om. Spesielt siden avrevet korsbånd er en nokså vanlig skade. Det går an å fikse, men man må bare ha litt tid. Det er verd det, det kan bli veldig bra. Det vet vi.

Heidi og Assu

Heidi og Assu i trening igjen

Redningshunden 01-2019

THE CHALLENGE

Verdens tøffeste brukshundprøve!

Bli med på THE CHALLENGE på Sølen 29. - 31. august 2019!

HVEM KAN BLI MED?

ALLE

INDIVIDUELL OG LAGKONKURRANSE

- ✓ Det kåres en individuell vinner
- ✓ Det kåres beste lag (man kan melde på 3 eller 4 ekipasjer, de tre beste blir tellende)

Mer informasjon og påmeldingsskjema finner du på

www.the-challenge.no

For ytterlige spørsmål ta kontakt med:

Ellinor Antonsen tlf: +47 997 10 848
Terje Østlie tlf: +47 913 74 351

eller send e-post til: challenge@norsk-brukshundsport.no

Påmelding innen 1. august 2019

LYDIGHET

Fri ved fot
Dekk under marsj
Innkalling fra sitt
Hals
Fritt hopp over hinder med sitt
Apportering av tung gjenstand
Apportering av ukjent gjenstand
Fellesdekk med skjult fører og skudd

FELTSØK 50 m x 50 m (bedømt)

8 gjenstander
Valgfritt: apportering eller markering

FELTSØK 30 m x 30 m (ikke bedømt)

Fellesstart
15 gjenstander (små)
apportering eller markering er valgfritt

RUNDERING 1000 m (ikke bedømt)

4 figuranter (1 levende og 3 gjenstander)

TAPT APPORT (bedømt)

Tilbakesøk i eget spor, 300-500 meter

FINALE: SPOR 3000-6000 m

For de 15 beste etter Lydighet/
30x30 Felt /50x50 Felt og Rundering

1. plass: 10 000 NOK • 2. plass: 3 000 NOK • 3. plass: 2 000 NOK

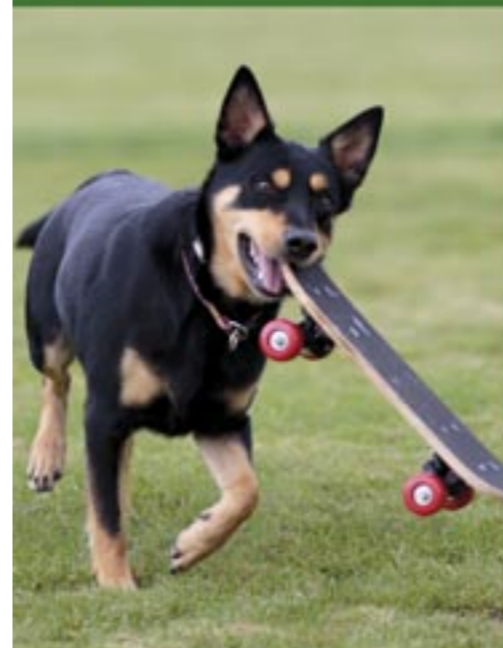

Foto: Nina Grenness

Jorg Jørgensen omtaler seg selv til å være den med flest C- og B-godkjenninger i NRH. Nå er han i gang med hund nummer 7 og på god vei mot en A-godkjenning. Samtidig engasjerer han seg for at psykisk førstehjelp blir en del av utdanningen i NRH.

Tekst: Sarah Chirico-Wyss

Det er en av de første varme vårdagene i Trondheim i 2017. Kurslokalet på basen til luftambulansen er fylt med nye NRH-ere som skal lære om førstehjelp. Mange hadde heller brukt helgen til å sitte i sola som er så sjeldent å se i Trøndelag. Og likevel sitter de inne og lytter til kurslederen. Fysisk førstehjelp har mange vært gjennom før. Men plutselig blir temaet noe helt annet: forebyggende førstehjelp ved selvmordsfare. De samme ansiktene som hadde lengt etter sol, som fortsatt

var litt kaffetrøtt, endrer plutselig fargen. Noen sitter med en positiv forventning til temaet. Selvmord blant ungdom har vært et alt for aktuelt tema i Trondheim denne våren. Mange unge har tatt livet sitt, enda flere har prøvd. Noen andre blir bleik. De tør nesten ikke å se på kurslederen. De vet ikke hva de skal tenke, hva de skal si.

-Hvis noen av dere nå forlater rommet, blir jeg med ut på gangen, sier kurslederen. Jorg Jørgensen er ikke redd for å snakke om selvmord. Og han følger nøye med på gjengen som sitter foran han denne dagen. -Å ta opp et tabulagt tema som selvmord er viktig, sier han. Men like viktig er å huske at statistisk sett 50% av menneskene har tanker om selvmord i løpet av livet. Noen av dem sitter her i rommet. -Å høre om selvmord kan utløse en trigger hos noen. Derfor følger jeg nøye med når

jeg ser at noen sliter.

Gjorde funn med B-godkjent hund

Jorg har vært medlem i NRH siden 1997. -Jeg har vokst opp med hunder og alltid hatt schæfere, sier han. Han liker samspillet med hundene, veien mot målet. Jorg har vært med på redningsaksjon og gjort funn med hund. Men han har ikke hatt én hund som har vært A-godkjent. -Jeg var privat på ferie i Snåsa-området når plutselig en mann forsvant fra camping. Når politiet kom på stedet, så de NRH-klistremerket på bilen min og spurte om jeg kunne bidra med søk. Jeg opplyste om at vi kun var B-godkjent, men lensmannen ville at vi satt i gang. Kort tid etter ble det halsmelding og funn av savnede. Det er en opplevelse som fortsatt sitter dypt hos Jorg. Og målet om å bli godkjent ekvipasje er ganske nært nå. -Jeg tror at jeg er den mest

erfarne C- og B-godkjente ekvipasje i NRH, sier Jorg som har hatt sju schæfere i trening opp gjennom årene. Han som gjelder nå, er Kompis. -Jeg har hatt uflaks og for mange hunder som ble syke. Men Kompis presterer.

Under førstehjelpskurset i Trondheim er det tid for å komme seg ut i sola. Den unge schæferen Kompis venter tålmodig i bilen til matfar er ferdig med å undervise. Ikke aner han, hva det snakkes om på kurset. Deltakerne skal nå gjennomgå noen praktiske øvelser i psykisk førstehjelp. -Vi må huske hvem vi leter etter, sier Jorg. Mennesker som sliter psykisk utgjør en stor del av de savnede. Hva skal en hundefører gjøre når den savnede står med rifla i hånda? Hva hvis den vil hoppe fra en bru? Jorg har svaret. Han har jobbet i ambulansen i mange år og har en tilleggsutdanning som paramedic. Daglig har han møtt folk som har det vanskelig.

Som tror det er bedre å avslutte livet. -Det er viktig å nå gjennom til dem. Å formidle at de dør hvis de hopper fra brua.

Det er ikke enkelt å være kursdeltaker men samtidig viktig å sette seg inn i sånne situasjoner. -Hvem kjenner ikke noen som har tatt livet sitt?, spør Jorg. Selv har han ikke bare opplevd det i vennemiljøet men også i familien. Jorgs bror har tatt sitt liv. -Jeg er åpen om det, det hjelper ofte for komme i dialog. Og så er jeg veldig direkte når jeg snakker om temaet.

Savnet NRH-familien

Kompis er nå blitt litt over 2 år gammel. Sammen med Jorg er han blitt C-godkjent vinter og B-godkjent sommer. I år har de som mål om å ta de neste stegene. På vintersamlingen på Røros som foregår i disse dager, jobber de mot B-vinter. Og i sommer skal de forhåpentligvis komme i mål

med A-godkjenning sommer. Jorg har bare fine ord når han snakker om sin nye følgesvenn. -Mye har gått enklere med Kompis siden jeg vet hvordan jeg ønsker å jobbe for å nå målene mine.

Etter en periode med flere syke hunder har Jorg hatt litt avstand fra NRH. Han trente konkurranse med schæferen sin, men savnet etter hvert NRH-familien. -Det er samholdet, vennskapet, de gode samtalene som manglet. Det at vi hjelper hverandre for å få fram gode hunder, det er viktig for meg.

Latteren sitter ofte løs hos Jorg. -Jeg synes det er viktig å huske at vi skal ha det moro i all det alvor vi holder på med. Ja, vi skal utdanne redningshunder og det er mye alvor i det. Men samtidig er det jo gleden over å trene hund som gjør at vi holder på med det. Det er ikke farlig å stryke på en prøve.

Jorg har et stort engasjement for NRH. Og for fysisk helse. -Jeg synes det burde vært del av godkjenningsprogrammet. Hvorfor er vi kun pålagt fysisk førstehjelp men ikke psykisk førstehjelp, spør han retorisk. Flere ganger har noen NRH-lag arrangert et Vivat-kurs – førstehjelp ved selvmordsfare. Jorg anbefaler kurset på det sterkeste. Han har til og med selv vært instruktør for Vivat. -Jeg håper at også hovedstyret ser nytten av et slikt kurs. Det kan forberede oss på mye som vi kan oppleve både i NRH og i privatlivet. -Vi snakker om nullvisjon i trafikken. Jeg mener at vi burde også snakke om nullvisjon ved selvmord, sier Jorg. Statistikken gir ham rett: I 2017 døde 117 personer i trafikken i Norge, mens 593 personen tok livet sitt.

Kurset som skulle arrangeres i Trondheim i slutten av 2018 ble avlyst på grunn av for få påmeldte.

Det er vanskelig å forstå for Jorg hvorfor medlemmene i NRH ikke tar seg tid til det. Under kurset snakker man om selvmord og om strategier som kan forebygges ved selvmordsfare. Man lærer å se tegn tidligere. - Noe som går igjen etter et selvmord er at pårørende sier «vi visste ikke, vi så ikke noe tegn», men i etterkant ser man tegnene som har vært sendt. Og det finnes alltid tegn. Hvis man bruker tid på å lære å se på de tegnene har man en realistisk sjanse til å forhindre selvmord og redde liv.

Kompis hopper og spretter i vårsola i Trondheim. Han er seks måneder under kurset og en skikkelig ramp. Men nå, i begynnelsen av 2019, har han blitt en fin ung herremann. Han har bestemt seg for å bli redningsmann. Sammen med Jorg, kompisen hans.

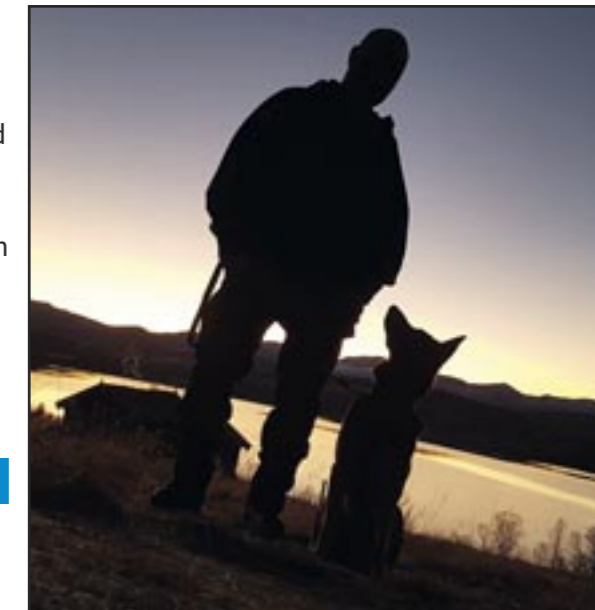
Faktaboks 1

Navn: Jorg Jørgensen
 Sivilstand: Samboer, 2 gutter (5/10)
 Bor: Trondheim
 Medlem av: Oppdal Lag
 Jobb: Seksjonsleder for ambulansetjenesten
 Alder: 47
 Hund: Rapport's Min Kompis
 Status i NRH: C-godkjent lavine, B-godkjent ettersøkning
 Verv i NRH: Førstehjelpsinstruktør

Faktaboks 2

Vivat-kurs
 Førstehjelp ved selvmordsfare
 Arrangeres på forespørsel i hele landet
<https://vivatselvmondsforebygging.net/>

Foto: Martin Bøe

“Da vi gjorde funn, kjente jeg det langt inn i hjertet”

"Da vi gjorde funn, kjente jeg det langt inn i hjerte» Det er ingen tvil om at vår nye Samfunnsikkerhetsminister Ingvil Smnes Tybring-Gjedde har et stort engasjement for redningstjenesten - og de frivillige mannskapene spesielt.

Statsråden tilbrakte i dag ettermiddagen sammen med

våre frivillige beredskapsorganisasjoner på en øvelse på Sognsvann i Oslo. Sammen med Innsatsleder Politi og frivillige deltok Statsråden aktivt i et søk etter en savnet person. En øvelse som helt klart gjorde inntrykk. Statsråden er opptatt av at alle skal være ute og benytte naturen til rekreasjon og glede, og oppfordrer

derfor alle som nå starter vinterferien til å lytte til beredskapsorganisasjoneen sine råd om en trygg ferdsel i naturen. Mange steder er det stor skredfare og da er det enkleste rådet å følge merket og oppkjørt løype, i tillegg til å holde seg unna steder med helning på 30 grader eller mer.

FORF, Røde Kors Hjelpekorps, Norsk Folkehjelp Sanitet, Norske Redningshunder og Norsk Radio Relæ Liga takker Statsråden for en flott dag på Sognsvann, sammen med våre enestående frivillige redningsmannskaper!

En trygg og god vinterferie ønskes alle!

NRH raser pr desember 2018

HUNDEGÅRDSELEMENTER

- Pr. element kr. 395,-
- Dør kr. 850,-
- Hjørnestag kr 85,-
- Hundehus
- Inngangsluker
- Varmeelementer
- Oppvarmet vannkopp

KK Import

1960 Løken
Mob. 976 62 350
E-post: post@kkipport.no
www.kkipport.no

HUND MED KLØE og andre hudplager?

Bruk Optima pH 4

- Hudvask for dyr/hundeshampo
- Hudspray for dyr
- Gel

Optima pH mageregulator ved mage- og tarmplager.

Sjå www.optima-ph.no

tlf. 56 56 46 10

Kollegastøtte i frivillige organisasjoner

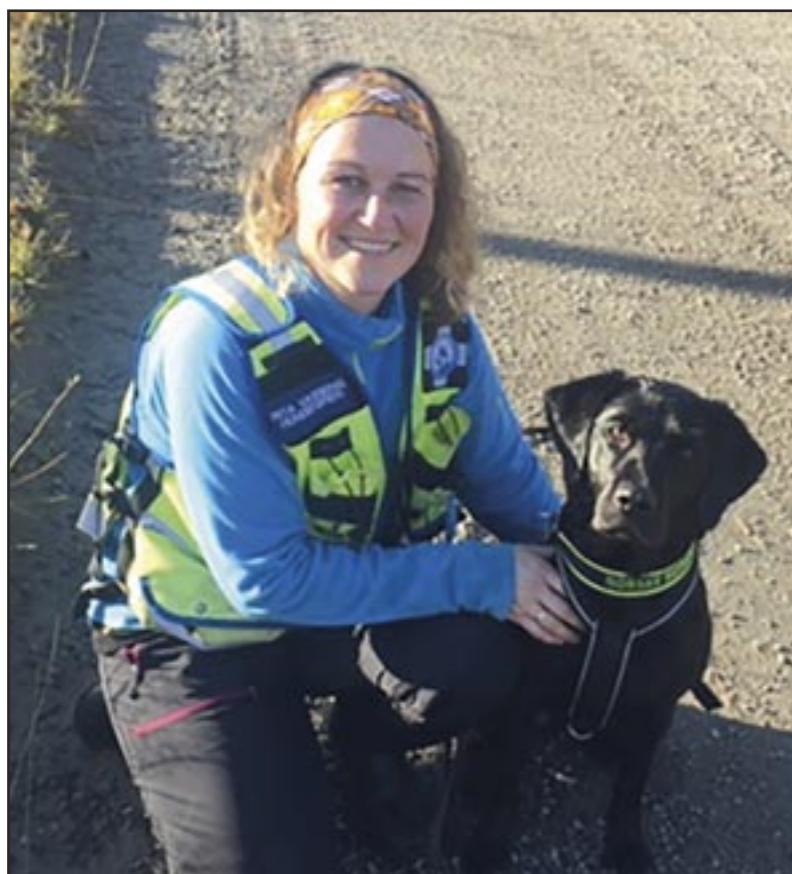
Masteroppgave i ledelse v/UIT - Norges Arktiske Universitet

Jeg har skrevet masteroppgave i ledelse om kollegastøtte i frivillige organisasjoner.

Utgangspunkt for tema til oppgaven fant jeg i mine egne erfaringer fra deltagelse i frivilligheten. Min første erfaring med frivillig arbeid var i Røde Kors Hjelpekorps på slutten av 80 tallet. Jeg trente min første hund, labradoren Arja i Foreningen Norske Lavinehunder (FNL) i 1991-93. Deretter ble jeg aktiv medlem i Norske Redningshunder (NRH) fra 2002. Jeg ble godkjent hundefører lavine og ettersøkning med jakt-labrador Ronja i 2006. Deretter godkjente jeg ettersøkning med jaktlabrador Varga i 2017. Jeg har ulike erfaringer fra aksjoner, både som hundefører og som operativ leder, men også som kameratstøtte. Jeg bestemte meg tidlig i prosessen med masteroppgaven for at jeg ville skrive om dette frivillige arbeidet som så mange er endel av på ulike nivå.

Bakgrunn for oppgaven

Først ville jeg fordype meg i det som driver oss, nemlig motivasjonen for det viktige arbeidet. Det var et fagområde med mye tilgjengelig forskning, og motivasjon som tema i lys av frivillighet var også veldig mye beskrevet i ulike oppgaver. Derfor beveget jeg meg mer over mot hjelperrollen, og tanker rundt hvordan vi som frivillige er i stand til å hjelpe oss selv i forbindelse med oppdrag. Derfra var veien kort til å se nærmere på

NRH sin ordning for ivaretagelse av egne mannskaper. utfordringen var at det fantes lite forskning av kollegaoppfølging i den frivillige konteksten. Derimot fant jeg endel kunnskap fra forskningsfeltet om ivaretagelse gjennom kollegaoppfølging i arbeidslivet. Så hvorfor ikke ta utgangspunkt i hva som skjer når man tar en ordning som er tilpasset arbeidsrelatert virksomhet, og overfører den til frivillig kontekst? Hva skjer da, og hvordan oppleves en slik ordning for de

som er brukere av den?

Ut fra dette fikk oppgaven følgende problemstilling:

Hvordan opplever frivillige letemannskaper kollegastøtte etter søk og redningsoppdrag?

For å kunne besvare dette stilte jeg følgende forskningsspørsmål:

- 1. Hvordan utformes kollegastøtteordningen i frivillig sektor?*
- 2. Hvordan er den enkeltes opplevelse av kollegial støtte fra likemenn i en frivillig organisasjon i etterkant av søk og redningsoppdrag?*

Mitt teorigrunnlag

For å belyse forskningsspørsmål 1 tok jeg utgangspunkt i Røvik (2007) sin translasjonsteori. Gjennom dette ville jeg se kollegastøtte som en organisasjonside, og identifisere hvordan den ble hentet ut av en virksomhet, oversatt, og implementert i en frivillig sammenheng.

For å belyse forskningsspørsmål 2 tok jeg blant annet utgangspunkt i hvordan Eid og Johnsen (2006) belyste stressmestring på ulike nivå innenfor psykososial oppfølging. Her fant jeg også støtte i erfaringer fra andre operative miljøer innenfor blant annet helse, forsvar m.fl. samt fra Dyregrov sine teorier. I tillegg brukte jeg en modell for erfaringslæring, som belyste læring gjennom erfaringer i en sirkulær modell av Kolb (Olsen, i Mikkelsen og Laudal 2014). Gjennom ulike psykososiale teorier kunne hundeførerens behov for oppfølging identifiseres. Behovene som hundeføreren hadde ville kunne belyse hvordan støtte fra likemenn ble opplevd i sin kontekst.

Bakgrunn for ideen om kollegastøtte

Dette var en ordning som opprinnelig kom fra «Anonyme alkoholikere» på 1930 tallet, hvor formålet var å motvirke uheldige alkoholvaner (Bjørklund 1995). Det var et av de tidligste forsøk på å etablere organisert støtte fra likemenn, og organisasjonen eksisterer fremdeles.

Betydningen av begrepet likemann kommer fra engelske peer support i betydningen av støtte fra en likesinnet (Kristoffersen, i Dyregrov og Dyregrov 2008). Den ble i sin tid også forløper til tilsvarende ordninger i det amerikanske politiet i Boston og Chicago på 1950-tallet kalt peer support/per counseling, og dette var forløperen til dagens kollegastøtteorganisasjoner (Kristoffersen, i Dyregrov og Dyregrov 2008).

Igen var disse ordningene for politifolk som hadde rus-

problemer, men man erfarte at ordningen også fungerte for andre problemområder. Til Norge kom ordningen som et organisert støttetiltak ved Oslo og Asker/Bærum politidistrikt på slutten av 80 tallet, og var da ment som ett støttetiltak etter særlige belastende hendelser uten at dette var rene kollegastøtteordninger slik vi kjenner dem i dag. Det første konkrete forsøket på å etablere en kollegastøtteordning var i 1991 hvor lensmannsetaten i Rogaland startet opplæring av kollegastøtter. Omfanget av opplæringen var 20 timers undervisning, noe som ikke var mye med tanke på oppgavene i ordningen. Imidlertid var det en start, og både ansatte og ledelse mente at det fungerte bra. Dette pilotprosjektet ble en modell for kollegastøtteordningen som vi finner i Politi og lensmannsetaten i dag (Kristoffersen, i Dyregrov og Dyregrov 2008).

Forskningsmetode og funn

Det metodiske arbeidet i oppgaven skal gi svar på forskningsspørsmålene. For å besvare hvordan kollegastøtteordninger i frivillig sektor utformes, valgte jeg dokumentanalyser av interne rutiner for kollegastøtteordninger, henholdsvis i politiet og i Norske Redningshunder.

Dokumentanalysene er den minste delen av det metodiske arbeidet, og er en analyse av statiske dokumenter forstått i sin ordlyd. Derfor er det ikke tatt med det som implisitt ligger i forståelsen av dokumenter i den enkelte organisasjon og virksomhet. Analysen viste noen likheter, først og fremst i forhold til hensikten med en slik ordning. Begge ordninger hadde også en forankring i et overordnet organisasjonsnivå, og således en organisatorisk plassering. Men det var noen tydelige ulikheter. Disse fremkom mest rundt hvordan ordningen plasserte seg i et større hierarki, med flere, tydelige ledelsesnivå hvor oppgavene initieres gjennom ledelse. Ordlyden var oftere «skal» i politiets kollegastøtteordning, enn «bør» som i kameratstøtteordningen fra NRH. I tillegg kunne man

Redningshunden 01-2019

identifisere tydeligere rapporteringskrav mellom organisasjonsnivåene, noe som også var en stor forskjell.

Oppsummert fra analysen kunne jeg konkludere med at kollegastøtteordninger utformes annerledes i frivillige organisasjoner enn i organisasjoner med større hierarki og arbeidsrelaterte kontrakter. Dette var vel egentlig som forventet, og ikke spesielt overaskende.

Den største metodiske arbeidet i oppgaven var dybdeintervju med hundeførere. Gjennom intervjuene ønsket jeg svar på hvordan den enkeltes opplevelse av kollegial støtte fra likemenn var i en frivillig organisasjon i etterkant av søk og redningsoppdrag. 10 hundeførere fra 3 ulike distrikt delte sine tanker og opplevelser rundt temaet, og det var et omfattende datamateriale. Gjennom intervjuene fikk jeg både kunnskap om opplevelsen av stress hos hundeførerne. Men også kjennskap til hvilken betydning en slik ordning hadde ut fra hundeførers behov, og hva de trengte etter et oppdrag.

Jeg fant følgende funn:

● **Leteaksjoner er stressende**

Hundeførerne ble stresset av ulike faktorer. Å utsette seg for fare, tidspress, og ansvaret. Oppdragsorientert stress var opplevd som mer krevende, hvor tidsfaktoren spilte større rolle (lavine). Men et sentralt momenter gikk igjen - har jeg gjort en god nok jobb? Tatt riktige valg? Dette gjaldt både ved funn/ikke funn.

● **Å ha en formell ordning er viktig**

De fleste hadde KJENNSKAP til ordningens formål og rammer i organisasjonen. At det var en tillitsperson som skal følge opp hundeføreren, og evt videreformidle til profesjonell hjelp. Mange mente ordningen ga et viktig signal internt i organisasjonen, men at den også var viktig for holdningen vår, og viste at vi hjelper hverandre. Flere uttrykte behov for å ivareta og støtte den som hadde vervet som kameratstøtten. Hvem hjelper helperen?

● **Hundeførers behov for psykososial oppfølging**

Hundeførerne uttrykte ulike behov for oppfølging, og gjennom kollegastøtte opplevde de å få dekket psykososiale behov. Men det de spesifiserte var behov for å skape en «felles opplevelse» etter et oppdrag. Fordi felleskapet gav opplevelsen av støtte, normalisering

av hendelsen, og det å bli ivaretatt.

● **Hundeførers behov for systematisk erfaringslæring**

Igen stilte de spørsmålet - har jeg gjort en god nok jobb? Frykten var at man hadde lagt opp søket feil, og derfor fant den savnede for sent, evt omkommet som følge av dette. Dette var en grunnleggende bekymring hos hundeførerne, og de trengte derfor følgende:

- **Anerkjennelse for valgene de tok underveis i oppdraget**
- **Å lære av de søkstekniske valg de tok underveis**
- **Gjennom erfaringer fra hendelsen, få ny læring**

Jo mer man kunne prate gjennom det man hadde gjort, med de som var tilstede i samme hendelse, jo mindre ble opplevelsen av stress.

● **Den formelle ordningen blir mindre brukt**

Alle vil ha en ordning, og mener at kollegastøtte fungerer. Men fordi man har behov for å lære av erfaringer, i trygge rammer etter en felles opplevelse, fungerer kollegastøtte i stor grad i de uformelle nettverkene, og behov for erfaringslæring dekkes her. Hundeførerne hadde stor tillit til sine treningskamerater som de møtte på aksjoner, og presiserte viktigheten av å gjennomgå hendelsen og de søkstekniske valg sammen med dem de hadde opplevd dette med.

● **Men kollegial oppfølging er avgjørende!**

Hundeførerne snakket varmt om kollegastøtte, men de var ikke alltid like tydelig rundt henvisning til selve kameratstøtteordningen. Imidlertid var det et tydelig funn at det er av stor betydning å ha kollegial oppfølging etter oppdrag.

Ulikt organisert, men lik opplevelse

I Politi og lensmannsetaten er kollegastøtteordningen brukt som et forebyggende tiltak i det systematiske helse, miljø og sikkerhetsarbeidet i etaten. Selve ordningen ble formalisert i 1992, og evaluert i 2007. Dette ble gjort av Politihøgskolen v/Jon Strype og Bjørn Barland (2007) på oppdrag fra Politidirektoratet (POD). Resultatet av evalueringen av politiets kollegastøtteordning var på flere områder sammenfallende med mine funn fra intervju med hundeførere. I begge virksomheter hadde man kjennskap til ordningen,

Redningshunden 01-2019

og var positiv til den. Den ble ansett som viktig, og man visste at den var basert på tillit. I tillegg ville alle ha en slik ordning i sin organisasjon, men resultatet viste at få brukte den formelle ordningen. Dette var fordi andre samtalepartnere utenfor ordningen ble valgt. En oppsummert, forenklet konklusjon var at kollegastøtte fungerer, men som en uformell struktur.

Jeg hadde en forventning om at kollegastøtteordningene skulle oppleves ulikt fordi analysen viste at ordningene var ulikt utformet i politiet og NRH. Men det jeg altså fant var at opplevelsene av kollegastøtteordningene var ganske like. Det var et interessant, og et nokså uventet funn.

Samlet konklusjon

- Oppsummert synes kollegastøtteordninger mellom ulike kontekster å utformes ulikt, men de oppleves i stor grad likt blant mannskaper.
- Det viser seg videre at kollegastøtte er svært viktig som psykososial oppfølging for frivillige letemannskaper etter oppdrag.
- Det er i tillegg et stort behov for systematisk erfaringslæring etter oppdragene i trygge rammer med de som var tilstede i hendelsen.
- Uformelle nettverk brukes mer som kollegaoppfølging etter oppdrag, enn en formell ordning.

Hva kan vi bruke dette til?

Jeg delte mine funn og betraktninger på FORF seminar i høst, og jeg fikk etterpå flere interessante samtaler med deltakere både fra det frivillige og operative miljøet. Resultatene fra masteroppgaven er med på å stille spørsmål ved flere aspekt:

Er behovet for erfaringslæring så stort at formelle ordninger fravikes, eller det sterke tillitbånd som gjør det? Skal ordningen være et sikkerhetsnett i tillegg til uformelle nettverk?

Finnes det likheter/ulikheter i andre organisasjoner? Bør vi ha større grad av tydelig lederstyring i frivillige organisasjoner? Eller er det det motsatte som ligger i frivilligheten?

Kanskje lar styrken i de uformelle nettverkene seg ikke overføre i en retningslinje og en instruks? Dette kom tydelig frem i undersøkelsen av politiets ordning, som tross en tydelig lederstyring allikevel opplevde at ordningen ikke ble brukt.

Bør vi organisere ordningen annerledes? Som at vi ikke har en fast ordning, men organiserer oss ut fra den enkelte hendelse? Her er det ingen umiddelbar fasit.

Men vi bør stille oss spørsmålet om hvordan oppfølging av den frivillige ressursen skal være på lavest nivå i vår organisasjon. Egen ordning bør jevnlig evalueres for å sikre god kvalitet til våre ressurser. I tillegg kan det av og til være lurt å løfte blikket og se til hva andre, frivillige organisasjoner gjør på dette området. Samt hva forskning på feltet gir oss av kunnskap.

For tiden er kameratstøtteordningen under revidering. Erfaringer fra kameratstøttene selv om ordningens drift, samt innspill fra masteroppgaven viser at tiden er inne for å se hvordan ordningen kan revideres. Kameratstøttesamlingen i 2018 hadde som formål å innhente kunnskap og erfaringer fra «feltet», og innspillene fra kameratstøttene er tatt med i det videre arbeidet. Kameratstøttene vil etterhvert også involveres i høring av nye forslag slik at vi sikrer at ordningen er i tråd med behovene hos hundeførerne. Så vil en revidert ordning være gyldig så lenge hundeførere opplever at den gir mening i sin sammenheng.

Mye godt arbeid ble gjort da kamerastøtteordningen ble etablert i 2009 av sin prosjektgruppe, og dette grunnlaget skal vi i den nye gruppen ta med videre gjennom prosjektperioden i 2019. Dette blir et spennende og viktig arbeid fremover, som forhåpentligvis kan bidra til enda bedre ivaretagelse av hundeførerressursen.

Masteroppgaven er offentlig tilgjengelig i Munin. Jeg viser til utvalgte referanser for oppgavens faglige grunnlag, og henviser forøvrig til fullstendig liste i oppgaven.

Utvalgte referanser

- Bang, S. (2012). *Rørt, rammet og rystet. Faglig vekst gjennom veiledning*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag
- Bjørklund R.A. (1995) *Politipsykologi*. Oslo/Nesbru: Vett & Viten AS
- Dyregrov, A. (2002). *Katastrofe psykologi*. (2 utg.). Bergen: Fagbokforlaget
- Eid, J. og Johnsen, B. (2006). *Operativ psykologi*. (2.utg). Bergen: Fagbokforlaget

- Kaufmann, G. og Kaufmann, A. (2009). *Psykologi i organisasjon og ledelse*. (4. utg). Bergen: Fagbokforlaget.
- Kristoffersen, J.I. (2008). *Organisert kollegastøtte – erfaringer fra praksis*. I Dyregrov, K. og Dyregrov, A. (red.). *Krisepsykologi i praksis*, s. 82-97. Bergen: Fagbokforlaget
- Mikkelsen, A. (2014). *Prestasjonsledelse og medarbeidersamtaler*. I Mikkelsen, A. og Laudal. T. (red.). *Strategisk HRM 2: HMS, etikk og internasjonale perspektiver*, s. 211. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

- Moldjord, C. Arntzen, A. Firing, K. Solberg, O.A. Laberg, J.C. (2007). *Liv og lære i operative miljøer. "Tøffe menn gråter"*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Olsen, T.H. (2014). *Kompetanseutvikling*. I Mikkelsen, A. og Laudal. T. (red.). *Strategisk HRM 2*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk
- Røvik, K.A. (2007). *Trender og translasjoner*. Oslo: Universitetsforlaget
- Strype, J. & Barland, B. (2007) *Evaluering av politiets kollegastøtteordning*. <https://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/174999>

Fellesinformasjon ved søknad til hovedkurs

Attester: Følgende forhold må være registrert i NRHs medlemsdatabase før kursstart:

- Betalt medlemskontingent for inneværende år
- Alle prøver og eventuelle innstillinger, skal være gjennomført før frammøte til kurs. Dette i henhold til godkjenningsprogrammet.

Manglende registrering vil bli etterlyst av administrasjonen før kursstart.

- Vaksinasjonsattest må forevises ved registrering/kursstart
- Blåbok skal innleveres til kursstab ved registrering/kursstart

Prøver: Ekvipasjer som ikke følger kurset, men kun skal avlegge prøve, må også sende søknad innen påmeldingsfristen.

Påmelding til sentrale hovedkurs gjøres fra medlemssidene: www.nrh.no

Velg medlemssider. Logg inn med medlemsnummer og passord.

Velg fane: Påmelding. Du vil få en bekreftelse på at søknaden er mottatt, til den e-post adressen som er registrert på deg i databasen.

Vær obs på at det er flere klasser og boalternativer liggende i rullegardin valgene. Oppgi ønske om romkamerat. Allergier, sykdom eller annet som kan være nyttig for kursledelsen å vite føres på «annen informasjon»

Betaling: Kursavgift og oppholdskostnader faktureres samlet kort etter påmeldingsfristen.

Betalingsfrist: Omgående

De som ikke har gjort opp innen forfall, risikerer å bli strøket som deltager.

Kursavgiften refunderes ikke ved en eventuell avmelding fra kurset, **uansett årsak.**

Kursrefusjon: De som godkjenner klasse A / 1.g Re-godkjenner (under hovedkurset eller ved senere kontinueringsprøver) kan søke om kursrefusjon etter følgende satser:

Ettersøknin: kr 2500,-

Lavine: kr 3000,-

Katastrofe: kr 1900,-

Godkjente ekvipasjer på fordypningslag kan søke refusjon dersom hele hovedkurset følges.

Søknad må sendes NRHs administrasjon senest to uker etter at ukas arbeid og søksprøver er bestått.

Sendes: post@nrh.no

Refusjonen kan helt eller delvis falle bort dersom NRHs økonomi tilsier dette.

Kursrefusjon gis maksimalt en gang pr disiplin pr sesong.

Husk Blåbok!

VESTFOLDSAMLINGA

26. - 28. april 2019

NRH Vestfold inviterer til "Vestfoldsamlinga". Det blir i 2019 på samme sted som de siste årene – Justissektorens kurs og øvingscenter i Stavern.

Her er det normalt snøfritt på denne tiden, og gode muligheter for å starte barmarkstreningen tidlig! Mulighet for B-prøver, appell og felt.

NB: dette må oppgis i påmeldingen.

Kurshelgen koster kr 2300,-. Dette inkluderer kost/losji, trening og kursavgift.

Innkvartering i enkelt- eller dobbeltrom (oppgi evt romkamerat).

Forpleining fredag kveld: enkel servering. Lørdag: frokost, matpakke m/ kaffe, middag.

Søndag: frokost, matpakke m/ kaffe.

Bindende påmelding innen 15. mars 2019

Påmelding:

Bindende påmelding og betaling senest 15.mars 2019. Se terminliste for påmelding.

Innbetaling til kontonummer 1594 38 24506. Førstemann til mølla!

Hovedkurs ettersøkning Sør-Norge 2019

Følg oss på Facebook: NRH HKESN 2019

Tid: Uke 31 - søndag 28. juli til søndag 04. august 2019

Kurssted: Politihøgskolens utdanningscenter. Sæter gård, Kongsvinger

Kursleder: Nina Leiros, tlf: 48 18 65 25, e-post: nina.leiros@nrh.no

Kurssekretær: Gunnar Johan Kalrasten, tlf: 95 78 22 15, e-post: gunnar.johan.kalrasten@nrh.no

Forlegning: Deltakerne blir innkvartert 2 personer på hvert rom.
Det er mulighet for enkeltrom mot et tillegg i prisen på kr 910,-.
Oppgi dette ved påmelding.

Pris: Kr 5 000,- for kost og losji, inkludert grillkveld og festmiddag
Kr 1 150,- i felleskostnader om man ikke skal bo på Sæter (inkl grillkveld og festmiddag)

Kursavgift: Kr 1 200,- for samtlige kursdeltagere

Påmelding: Påmelding innen 10.juni 2019

Påmelding via medlemssidene på www.nrh.no

Velg medlemssider. Logg inn med medlemsnummer og passord.

Velg fane: Påmelding. Du vil få en bekreftelse på kursplass på e-post.

Vær oppmerksom på at det er flere klasser og boalternativer i nedtrekkmenyer. Oppgi ønske om romkamerat og annet som kan være nyttig for kursledelsen å vite, som for eksempel allergier.

Betaling: Kursavgift og oppholdskostnader faktureres samlet kort tid etter påmeldingsfristen.

Betalingsfrist: Omgående etter fakturering.

Kursavgiften refunderes ikke ved avmelding fra kurset, uansett årsak.
Ved avmelding senere enn fire uker før kursstart vil heller ikke opphold / forpleining bli refundert. Dette skyldes kontraktsforhold med Sæter gård

Prøver: Ekvipasjer som ikke skal følge kurset, men kun avlegge prøve, må også sende påmelding innen fristens utløp. Prøver vil bli holdt søndag 28.juli.

Transport: Det er gode parkeringsforhold rundt forlegningene.

Ukas arbeid: Det avholdes ukas arbeid klasse B og A

Fordypningslag: Det blir to fordypningslag på HKESN 2019. Ett lag med vannsøk som tema, og ett lag som fokuserer på førsteinnsats. Nivået på deltakerne skal være godkjente hundeførere, tidligere hundeførere med ny hund på godkjenningsnivå. Ekvipasjer som har gjennomført B godkjenning og er på godkjenningsnivå for A godkjenning, kan etter avtale med kursleder delta.

Treningslag: Det vil bli treningslag for nybegynnere og ekvipasjer på B-nivå
Formålet med treningslag er å videreutvikle ferdigheter opp mot godkjenningsnivået klasse B/A.

Mer info: For ytterligere detaljer om kurset, se www.nrh.no og Facebookgruppen; NRH HKESN 2019

Attester: Se "Fellesinformasjon ved søknad til hovedkurs"
Refusjoner:

Kursprogrammet: Sendes den enkelte deltaker pr e-post ca 14 dager før kursstart.

Velkommen til Sæter!

30.5.-2.6.2019 SOMMERCAMP

Vi ønsker velkommen til SommerCamp i Hallingdal!

Det blir: Nybegynnerlag, B-ukas arbeid (uten prøver), treningslag for B-godkjente og div. fordypningslag for A-godkjente; spor / urban / treningslag.

Innvarteringen på Hallingdal Folkehøgskule (Gol) inkluderer rom dobbelt/enkelt med frokost, niste og middag.

Vi gleder oss!

Påmelding innen
15. mai til
trudeloken@gmail.
com

Kursavgift: 1000 kr

Overnatting m/mat
(torsdag-søndag):
1750 kr
(dobbelrom)
1900 kr
(enkeltrom – NB:
begrenset antall)

Hund på rom:
ok – i bur

Betaling til
kontonummer:
2351.73.16725
Merk betaling:
Sommercamp2019

KONTAKT:

Kursleder:
Trude Løken
trudeloken@gmail.com

Krav til deltakelse på kurs

1. Generelt

1.1. Medlemskap

For å kunne delta på kurs som arrangeres av Norske Redningshunder må deltageren være medlem av organisasjonen. På forlangende skal gyldig kvittering for betalt medlemskap kunne fremlegges. Dette gjelder alle typer kurs uavhengig av hvilket nivå i organisasjonen som står ansvarlig for kurset.

1.2 Krav til føreres alder

Kursdeltager som ikke er fylt atten år skal ha foresattes tillatelse for å delta på kurs.

2 Søknaden

Søknad om deltagelse på kurs skal sendes til ansvarlig kursleder eller kurssekretær dersom ikke annet er oppgitt.

3 Krav til hunden

3.1 Raser

Hunder av alle raser, samt ikke raserne hunder kan benyttes. Unntak fra dette er raser som er definert som farlige/ulovlige hunder av Landbruksdepartementet og blandinger inneholdende slike. Det gjøres unntak fra dette for A-godkjente hunder som ble godkjent før den aktuelle rasen ble forbudt.

I tilfeller hvor det er tvil om raseopphavet påligger det hundefører å dokumentere at rasen ikke er ulovlig. Dersom hundefører ikke kan fremlegge slik dokumentasjon vil hunden ikke kunne brukes i NRH.

3.2 Helse

Alle hunder som deltar på kurs må være vaksinert mot valpesyke og attest kunne fremvises.

- Hund under ett års alder: Hunden må være minimum 10 uker ved siste vaksinasjon.
- Hund over ett års alder: Hunden skal være vaksinert ved minst 10 måneders alder og deretter skal siste vaksinasjon være utført for maksimum 3 år siden.
- Ved førstegangsvaksinasjon må det ha gått minimum 2 uker fra vaksinasjonsdato. Det anbefales at deltagende hunder også er vaksinert mot parvovirusinfeksjon og parainfluenza (kennelhoste).

3.3 Løpske tisper

Kursleder skal ha melding om løpske tisper slik at det om mulig kan tas hensyn til dette ved sammenstillingen av nybegynnerlag.

3.4 ID-merking

Hunden skal være ID merket.

4 Prioritering av kursdeltagere

Dersom et kurs får flere påmeldinger enn kurset har plasser til skal deltageren prioriteres etter denne rekkefølgen;

1. Søkere som skal regodkjenne
2. Søkere fra rasfarlige distrikt (Lavinekurs)
3. Søkere som skal opp til klasse A 1. gang
4. Søkere som har påbegynt sin utdanning

5 Iverksetting

Denne instruks er vedtatt av HS 14 desember 2003 og revidert av FTU 20. januar 2007

Beskrivelse av lagsnivå

Fordypningslag (A-tren):

Nivået på deltakerne skal være godkjente hundeførere, tidligere hundeførere med ny hund på godkjenningnivå. Ekvipasjer som har gjennomført B godkjenning og er på godkjenningnivå for A godkjenning, kan etter avtale med kursleder delta.

Formålet med treningen denne uken er å videreutvikle ferdigheter ut over godkjenningsprogrammets krav. Trening på ferdigheter i henhold til godkjenningsprogrammet gjennomføres på B tren.

B-tren

Nivået på deltakerne skal være på B – A godkjenningnivå. Formålet med B tren er å videreutvikle ferdigheter opp mot godkjenningnivået klasse A.

Nybegynner:

Hensikten med laget er trening opp mot B godkjenning. Treningen kan omfatte alle ferdigheter som kreves ved B godkjenning. Deltakere regnes som rekrutt frem til B nivå. Treningen bør tilpasses individuelt. Det bør omfatte en gjennomgang av hva en leteaksjon innebærer.

FTU anbefaler at det i trenings lag rekrutt klargjøres for deltakerne at organisasjonens formål er å utdanne redningshunder. Ekvipasjene skal få tilbakemelding om egnethet.

SØKNADSSKJEMA – LOKALE OG SENTRALE KURS

Kurssted:		Tidspunkt:	
Medl. nr / Navn:		Betalt medlemskontingent:	
Adresse:		Postnr / Sted:	
Til. privat:	Til. jobb:	Mobil:	
e-post:		Født:	

Hundens navn:	Rase:	Født:
Hundens ID nr:	Rabies vaksine gyldig til:	Pass nr:

Ved påmelding til klasse B ettersøkning / lavine (fyll ut det som er aktuelt)

Øvelse bestått	Dato	Sted
Appell		
Grunnkurs		
Bestått kl C		
Anbefaling til klasse B ettersøkning/ lavine	Dato	Av hvem

Påmelding ettersøkning kl A/Re			Påmelding lavine kl A/Re			Påmelding ruin kl B / A / Re		
Bestått øvelse	Når	Hvor	Bestått øvelse	Når	Hvor	Bestått øvelse	Når	Hvor
Mørkesøk			Mørkesøk			B ettersøk		
Orientering			Orientering			B lavine		
Feltsøk			Søksprøvene			Godkjent til dato		Hvor
Spør			Parallellsøk			A ettersøk		
Rundering				Ja	Nei	A lavine		
Teigsøk			Klaustrofobi?	☐	☐			

Beskriv hvilket nivå du og din hund er på i de forskjellige øvelsene som inngår i den klassen du melder deg på:

--

Annen relevant informasjon: (matallergi, deling av rom o.l.)

--

Egenerklæring:

Jeg er klar over at jeg deltar på eget ansvar og at jeg også er ansvarlig for eventuell skade min hund måtte være årsak til. Dersom en skade skulle ramme meg og/eller min hund, kan jeg ikke fremme erstatningsansvar overfor Norske Redningshunder eller organisasjonens representanter, med mindre skaden skyldes grov uaktsomhet fra deres side.

Jeg er klar over at jeg ikke kan delta på kurset / prøven / samlingen dersom jeg selv eller hunden er syk. Deltagere på kurs plikter å sette seg inn i "Fellesinformasjon ved søknad til hovedkurs" (se: www.norske-redningshunder.no)

Jeg har lest og forstått, fellesinformasjon søknad til hovedkurs. (sett X, feltet er obligatorisk)

Sted / dato

SØKNADSSKIEMA

Type kurs:	Ettersøkning	Lavine	Ruin
Klasse C	☐	☐	☐
Klasse B	☐	☐	☐
Klasse A	☐	☐	☐
1. Gangs Re.	☐	☐	☐
Trening m/godkjent hund	☐	☐	☐
Trening mot klasse	☐	☐	☐
Nybegynner	☐	☐	☐
Grunnkurs		☐	

Jeg har ikke gjennomført de nødvendige søksprøver i forhold til godkjenningssystemet og ønsker å gjennomføre dem 1. dag på hovedkurset.

Sett X

Hovedstyret

Adresse	E-post	Telefon
Leder: Knut Skår Strandvegen 28, 6884 Øvre Årdal	knut.skar@nrh.no	93 22 38 36
Nestleder: Kathrine Sæverud Hauge Inga Bjørnsonsvei 78, 0969 Oslo	kathrine.hauge@nrh.no	95 75 11 99
Styremedlem: Stian Refsdal Vestjordet 3, 3830 Ulefoss	stian.refsdal@nrh.no	47 01 87 96
Styremedlem: Steinar Løvaas Lyshaugveien 30, 9310 Sørreisa	steinar.lovaas@nrh.no	93 09 00 46
Styremedlem: Kristin Wear Prestrud Langgata 75, 2020 Skedsmokorset	kristin.wear.prestrud@nrh.no	92 40 69 36
Styremedlem: Mette Kiær Sørensen Lommedalsveien 360, 1350 LOMMEDALEN	mette.kiar.sorensen@nrh.no	48 00 72 81
1. varamedlem: Henning Hansen Husvikveien 62, 3113 TØNSBERG	henning.hansen@nrh.no	95 11 71 45
2. varamedlem: Mari Strand Mostuna 4, 6154 Ørsta	mari.strand@nrh.no	41 51 67 43
3. varamedlem: Nina Leiros Rundenvegen 75, 2760 Brandbu	nina.leiros@nrh.no	48 18 65 25

Administrasjonen

Tamburveien 5, 1406 Ski, telefon 02615

Daglig leder: Jim Olav Hansen	joh@nrh.no	93 40 26 15
Organisasjonssekretær: Hege Iversen	post@nrh.no	45 23 29 00
Regnskapsmedarbeider: Jorunn Anita Svensen	regnskap@nrh.no	93 47 76 15
Beredskapsleder: Stig Mebust	stig.mebust@nrh.no	90 91 48 38
Redningsbutikken		45 23 29 00

Fagteknisk utvalg, FTU

Theresia Staaland, leder og ansvar for instruktørutdanningen Kjommeveien 220, 3626 Rollag	theresia.staaland@nrh.no	95 10 66 98
Sjur Haugen, sekretær og ansvar for katastrofesøk Brådalsvingen 2, 2022 Gjerdrum	sjur.haugen@nrh.no	99 50 51 51
Tor Monsen, ansvar for lavine og grunnkurs Krokåsvegen 81, 5308 Kleppstø	tor.monsen@nrh.no	40 42 76 93
Aud Flemsæter, ansvar for ettersøkning og appell Tuftestien 8, 3442 Hyggen	aud.flemsater@nrh.no	93 88 16 76
Arne Andreassen Bakken 9, 9300 Finnsnes	arandr@online.no	91 61 34 78

Norske Redningshunders beredskapsutvalg

Nasjonal beredskapsleder kontaktes normalt bare dersom distriktets beredskapsansvarlig ikke kan nås, i forbindelse med utkalling til aksjoner.

Nasjonal beredskapsleder	Stig Mebust	stig.mebust@nrh.no	90 91 48 38
Medlem NBU	André Sørlie	andre.sorlie@nrh.no	48 22 00 79
Medlem NBU	Alf Dalby	alf.dalby@nrh.no	90 54 27 14
Medlem NBU	Tore Nicolaysen	tore.nicolaysen@nrh.no	90 72 27 69

Beredskapsansvarlig distrikt

Navn	Adresse	Post	Sted	Mob.	E-post	Ansvarlig til
Oslo, Asker og Bærum						
Stenhaug, Eirik	Ymers vei 4	0588	Oslo	90 60 57 25	eirik.stenhaug@nrh.no	31.12.2020
Innlandet						
Leiros, Nina	Rundenvegen 75	2760	Brandbu	48 18 65 25	nina.leiros@nrh.no	31.12.2020
Buskerud						
Flatin, Bård Erik	Mattisholtet 49	2074	EIDSVOLL VERK	90 82 22 36	baaderikflatin@gmail.com	31.12.2020
Telemark						
Flatin, Bård Erik	Mattisholtet 49	2074	EIDSVOLL VERK	90 82 22 36	baaderikflatin@gmail.com	31.12.2020
Agder						
Rabben, Kent Moe	Brattvoll platå 86	4658	TVEIT	97 50 71 76	kent.moe.rabben@nrh.no	31.12.2020
Rogaland						
Eriksen, Trond	C. Strømsvei 7 A	4019	STAVANGER	95 05 79 31	trond.eriksen@nrh.no	31.12.2020
Hordaland						
Døving, Christian S.	Sundby Hvorupsvei 4a	5178	LODDEFJORD	99 62 03 08	christian.doving@gmail.com	31.12.2020
Sogn og Fjordane						
Døving, Christian S.	Sundby Hvorupsvei 4a	5178	LODDEFJORD	99 62 03 08	christian.doving@gmail.com	31.12.2018
Møre og Romsdal						
Engetrøen, Per Gunnar	Hageveien 29	6152	ØRSTA	48 17 65 80	perenget@live.com	31.12.2020
Trøndelag						
Nilsen, Wenche	Brundalen 13c	7058	Jakobsli	92 68 89 12	wenchenilsen2009@live.no	31.12.2020
Søndre Nordland						
Johansen, Else-Iren	Alstadtoppen 48	8072	BODØ	95 28 76 09	elsire@online.no	31.12.2020
Hålogaland						
Nicolaysen, Tore	Steinsletta 17	8522	BEISFJORD	90 72 27 69	tore.nicolaysen@nrh.no	31.12.2020
Troms						
Nicolaysen, Tore	Steinsletta 17	8522	BEISFJORD	90 72 27 69	tore.nicolaysen@nrh.no	31.12.2020
Finnmark						
Waalder, Alf	Pb 1042	9503	ALTA	97 67 78 80	alf@altakart.no	31.12.2020
Østfold og Follo						
Andersen, Marius W.	Mosvingen 57C	2072	Dal	90 96 18 11	marius.wigen.andersen@nrh.no	31.12.2020
Romerike						
Andersen, Marius W.	Mosvingen 57C	2072	Dal	90 96 18 11	marius.wigen.andersen@nrh.no	31.12.2020
Vestfold						
Flatin, Bård Erik	Mattisholtet 49	2074	EIDSVOLL VERK	90 82 22 36	baaderikflatin@gmail.com	31.12.2020

Distriktsinstruktører

Disiplin	Navn	Mob.	E-post	Oppnevnt til
Oslo, Asker og Bærum				
Sommer	Gunnerud, Erik	99 21 31 02	e-gunner@online.no	31.12.2020
Vinter	Gundersen, Per Olav Håseth	95 78 00 68	sarponrh@gmail.com	31.12.2020
Innlandet				
Sommer	Olsrud, Bjørn Tore	95 29 20 05	bjorn.olsrud@nrh.no	31.12.2019
Vinter	Klingenberg, Oddbjørn	91 61 86 82	oddbjorn.klingenberg@gmail.com	31.12.2020
Buskerud				
Sommer	Grøndalen, Vidar	92 63 05 57	v_grondal@hotmail.com	31.12.2020
Vinter	Grøndalen, Vidar	92 63 05 57	v_grondal@hotmail.com	31.12.2020
Telemark				
Sommer	Staaland, Theresia	95 10 66 98	theresia.staaland@nrh.no	31.12.2019
Vinter	Lien, Bente	91 19 33 47	bente.lien@istorm.no	31.12.2020
Rogaland				
Sommer	Larsen, Tone	95 74 34 58	tone-larsen@lyse.net	31.12.2020
Hordaland				
Sommer	Nedkvitne, Jan	91 66 77 51	jannedkvitne@hotmail.com	31.12.2020
Vinter	Monsen, Tor	40 42 76 93	tor.monsen@nrh.no	31.12.2020
Sogn og Fjordane				
Sommer	Sæterdal, Helene H.	91 56 55 14	aicohhs@hotmail.com	31.12.2020
Vinter	Skår, Knut	93 22 38 36	knut.skar@nrh.no	31.12.2020
Møre og Romsdal				
Sommer	Rørstad, Britt Unni	92 80 75 47	brittunni.rorstad@vpkpeterson.com	31.12.2020
Vinter	Dyrkorn, Kristin	90 98 70 79	krimarid@online.no	31.12.2020
Trøndelag				
Sommer	Dille, Anne Kathrine	91 71 40 99	akdille@gmail.com	31.12.2020
Vinter	Bøe, Martin	91 32 70 66	mart-bo2@online.no	31.12.2020
Søndre Nordland				
Sommer	Knutsen, Cicilie	99 02 57 04	ciciknut@online.no	31.12.2020
Vinter	Knutsen, Cicilie	99 02 57 04	ciciknut@online.no	31.12.2020
Hålogaland				
Sommer	Vasseng, Helge	93 00 70 33	helge.vasseng@nrh.no	31.12.2020
Vinter	Helland, Bjørn Einar	93 24 43 48	bjorn.einar.helland@nrh.no	31.12.2019
Troms				
Sommer	Sørensen, Lisbet	95 73 39 42	likasoer@online.no	31.12.2020
Vinter	Bengtsson, Susanne	99 73 34 28	sus-be@online.no	31.12.2020
Finnmark				
Sommer	Kaasen, Lena Iversen	99 23 34 46	lena@altadyreklinikk.no	28.03.2020
Vinter	Pedersen, Heidi Elisabeth	90 62 87 05	brikke2@hotmail.com	31.12.2020
Østfold og Follo				
Sommer	Iversen, Hege	45 23 29 00	hege.iversen@nrh.no	31.12.2020
Vinter	Holman, May-Elin	46 66 86 59	may-elin@broadpark.no	31.12.2020
Romerike				
Sommer	Paulsen, Knut Helge	92 82 01 45	khe-paul@online.no	31.12.2019
Vinter	Lie, Olav Hallvard	91 91 79 62	olav.lie@nrh.no	31.12.2019
Vestfold				
Sommer	Lønn, Brita Bergan	93 22 81 45	bergaloe@online.no	31.12.2020

Kameratstøtte

Norske Redningshunder Oslo, Asker og Bærum distrikt		
Sidsel Steiro	90 03 89 98	sidstei@online.no
Tina Treu Os	98 62 30 48	tina_treu@yahoo.no
Tore Poortman	92 83 83 38	tore.poortman@nrh.no
Norske Redningshunder Innlandet distrikt		
Trine Teien	90 76 93 99	trine.teien@live.no
Mick Sheard	90 56 81 16	micks@online.no
Sølvi Trovåg	95 10 46 24	strova@online.no
Ingrid Stadheim	91 57 14 92	ingridstadheim@gmail.com
Norske Redningshunder Buskerud distrikt		
Pål Bakken	97 53 87 46	palbakken@live.no
Wenche Olsen	91 12 48 90	wenchei100@gmail.com
Bjørn Erik Fælth	91 10 45 11	befaelth@online.no
Norske Redningshunder Telemark		
Inger Bråten	47 90 66 36	vbmaat2@online.no
Anne-Kari Straand Østerberg	48 29 73 83	a-s-o@online.no
Norske Redningshunder Agder		
Jannicke Rabben	95 94 15 65	jannicke.rabben@nrh.no
Inger Bråten	47 90 66 36	vbmaat2@online.no
Norske Redningshunder Rogaland		
Aud Gulaker Finbak	92 83 45 18	aud@finbak.net
Norske Redningshunder Hordaland distrikt		
Bente Aas Haugland Ankervold	95 73 16 17	benteha30@hotmail.com
Nina Haug	90 61 65 59	nina.haug@online.no
Norske Redningshunder Sogn og Fjordane distrikt		
Rune Hunderi	94 81 84 51	rune.hunderi@hydro.com
Elin-Mari Vallestad	97 42 88 98	elinvallestad@hotmail.com
Norske Redningshunder Møre og Romsdal distrikt		
Kristin Dyrkorn	90 98 70 79	krimarid@online.no
Wenche Osborg	95 11 16 32	wosborg@hotmail.com
Kurt Amundø	45 61 19 00	ka@weilerotts.no
Eddy Leonhardsen	90 50 41 57	eddy.leonhardsen@nrh.no
Torfinn Kroknes	91 16 40 16	kroknes@yahoo.no
Norske Redningshunder Trøndelag distrikt		
Martin Bøe	91 32 70 66	mart-bo2@online.no
Anne Kathrine Dille	91 71 40 99	akdille@gmail.com
Norske Redningshunder Søndre Nordland distrikt		
Bjørn Egil Hansen	95 41 94 92	bjornegil1973@gmail.com
Hege Kristoffersen	41 43 32 06	hege.kristoffersen@nrh.no
Norske Redningshunder Hålogaland distrikt		
Bjørn Einar Helland	93 24 43 48	bjorn.einar.helland@nrh.no
Kristi Dragvik Boger	92 66 48 62	dr-boger@online.no
Heidi Regine Johnsen	45 61 48 38	heidi.regine.johnsen@nrh.no
Johan H. Weydahl	91 30 62 60	johan.h.veydahl@nrh.no
Rita Elisabeth Vasseng	90 09 52 24	rita.vasseng@nrh.no
Norske Redningshunder Troms distrikt		
Susanne Bengtsson	99 73 34 28	sus-be@online.no
Odd-Arne Hansen	90 18 64 23	oarhanse@online.no
Norske Redningshunder Finnmark distrikt		
Nina Grønstrand	90 63 86 48	ninajog@gmail.com
Kari Beate Engseth	41 64 50 14	karibeate@outlook.com
Norske Redningshunder Østfold og Follo distrikt		
Siri Bjørdal	93 29 18 06	bjordal.s@pg.com
Ronny Iversen	91 84 60 41	ronny.iversen@nrh.no
Reidun Mo	41 35 71 35	reidun.mo@nrh.no
Norske Redningshunder Romerike distrikt		
Lise Ljungmann Haugen	90 11 94 42	lise@haugen.no
Bente Hveem	47 29 29 66	bente.hveem@icloud.com
Norske Redningshunder Vestfold distrikt		
Silje Eftang	90 01 18 86	siljeeftang@hotmail.com
Kenneth Holtan	90 05 49 55	k_holtan@hotmail.com

Distriktskontakt

Oslo, Asker og Bærum	Lasse Bjørn Rossing	90 63 53 01	lasse.bjorn.rossing@nrh.no
Innlandet	Bjørn Tore Olsrud	95 29 20 05	bjorn.olsrud@nrh.no
Buskerud	Kjell Tore Bakketun	90 19 73 02	kjelltorebakketun@gmail.com
Telemark	Kristin E. Larsen	99 27 03 47	kristin.eg.larsen@gmail.com
Agder	Jannicke Rabben	95 94 15 65	jannicke.rabben@nrh.no
Rogaland	Ronny Olsen	41 24 60 74	ronny.olsen@nrh.no
Hordaland	Alexandra Reksten	48 08 93 97	alexandra.reksten@nrh.no
Sogn og Fjordane	Helene H. Sæterdal	91 56 55 14	aicohhs@hotmail.com
Møre og Romsdal	Ronny Bunes	40 46 13 00	ronny.bunes@nrh.no
Trøndelag	Lill Hemmingsen Bøe	45 61 95 90	lillboe@online.no
Søndre Nordland	Cicilie Knutsen	99 02 57 04	ciciknut@online.no
Hålogaland	Rita Elisabeth Vasseng	90 09 52 24	rita.vasseng@nrh.no
Troms	Marit Kiil Silli	95 19 52 15	marit.silli@gmail.com
Finnmark	Tone Bjerknes	92 43 88 46	tone.bjerknes@nrh.no
Østfold og Follo	Ronny Iversen	91 84 60 41	ronny.iversen@nrh.no
Romerike	Kenneth Mathsen	92 40 92 09	bkenneth.mathsen@gmail.com
Vestfold	Henning Hansen	95 11 71 45	henning.hansen@nrh.no

Disiplinærutvalget

Lena Gulbrandsen	Fallanveien 33	0495	Oslo	95 87 71 48	lene.gulbrandsen@nrh.no
Torleif Torgersen	Søvikneset 10	5251	Søeidgrend	48 10 49 48	torleif.torgersen@nrh.no
Nina Grønstrand	Trosteveien 2	9512	Alta	90 63 86 48	ninajog@gmail.com
Silje Merete Steinstrø	Andebuveien 830	3158	Andebu	97 17 61 58	silje.merete.steinsto@nrh.no
Christine Movik	Haugsvieien 8	3520	Jevnaker	97 57 14 23	christine.movik@nrh.no

Etiske retningslinjer

Etiske retningslinjer for Norske Redningshunder (NRH) er et sett av normer og prinsipper til veiledning for organisasjonens medlemmer og ansatte.

- Som medlem av og ansatt i NRH er man selv ansvarlig for å gjøre seg kjent med og etterleve de gjeldende etiske retningslinjer. NRH skal sørge for at disse er lett tilgjengelige, for eksempel på organisasjonens nettsider.
- Medlemmer og ansatte i Norske Redningshunder (NRH) plikter å overholde de vedtekter, instruksjoner og andre bestemmelser som til enhver tid gjelder for NRH. Dette innebærer også at alle må forholde seg til de vedtak som er fattet (av Representantskapet og Hovedstyret).
- Medlemmer og ansatte skal vise respekt og likeverd overfor andre og legge til rette for samarbeide innen egen organisasjon og med likesinnede organisasjoner innen redningstjenesten.
- Medlemmer og ansatte skal til enhver tid opptre på en måte som gir gavn til organisasjonen NRH og styrker den alminnelige tillit til denne.
- Tillitsvalgte og instruktører i NRH må være seg bevisst sin rolle i organisasjonen og ikke misbruke den tillit de blir vist.

● Medlemmer og ansatte har taushetsplikt angående private eller på annen måte sensitive opplysninger man blir kjent med som medlem i eller gjennom sitt arbeid for NRH. Taushetsplikten gjelder også etter at vedkommende eventuelt har avsluttet sitt medlemskap/ansettelsesforhold i NRH.

● Ansatte må ikke bruke sin stilling for å oppnå gevinst for seg selv eller nærstående personer, men ved sine handle-måter opprettholde og heve respekten for sin stilling og dermed gi et godt inntrykk av NRH.

● Medlemmer og ansatte i NRH skal ikke bruke sin posisjon i organisasjonen for å oppnå personlig vinning.

● Hunden skal behandles med respekt og treningsmetodene som brukes skal ikke være i konflikt med dyrevernsloven.

● NRH-medlem eller ansatte som kommer på det rene med at disse etiske retningslinjene brytes, plikter å varsle tjenesteveiv om dette.

● Brudd på de etiske retningslinjene kan medføre disiplinærreaksjoner i henhold til vedtektene.

Etiske retningslinjer for NRH ble vedtatt av hovedstyret første gang 8. september 2007. Gjeldende revisjon av retningslinjene ble vedtatt av hovedstyret 08. oktober 2013.

Redningsbutikken

Besøk Redningsbutikken på medlemssidene

Her er et lite utvalg av varer som finnes i Redningsbutikken.

Besøk Redningsbutikken på medlemssidene, der finner du godt utstyr og bekledning til gode priser!

Merk bestillingen med navn, adresse og e-post.

Kun betalende medlemmer har mulighet til å bestille varer.

Varekjøp over kr 2000,- må forskuddsbetales. Bestill på vanlig måte, men avvent innbetaling til du har fått faktura med kid. Denne sendes til deg på e-post.

Benytt alltid kid nummer ved innbetaling.

Det tilkommer en ekspedisjonskostnad på kr 35,- på hver ordre. Porto vil også bli lagt til prisene.

Bestillinger vil bli behandlet fortløpende, men noe ventetid må i perioder påregnes.

Hvis bestilte varer ikke er på lager, vil det gis melding om dette.

Det er til enhver tid prisene på nettsidene som er de korrekte. Redningsbutikken vil med jevne mellomrom ha spesielle tilbud, som kun legges ut på disse sidene. Noen produkter kan også få en liten prisstigning som følge av bl.a økte varekostnader.

Pakken hentes på ditt lokale postkontor.

Ta kontakt med Hege eller Jim dersom du har spørsmål angående produktene våre.

Caps

130 kroner

Redningshunden 01-2019

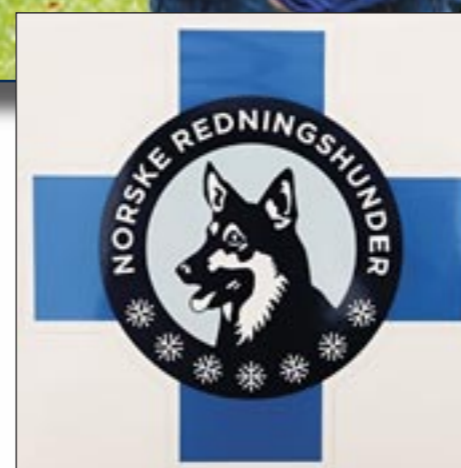
Skalljakke 66°NORTH

Teknisk avanserte vann- og vindsiker, 3-lags Neo Shell® jakke. Puster godt uten å bygge opp fuktighet innvendig. Høy hals og justerbar hette med visir sørger for å holde regnet unna. Jakken har flere romslige lommer, som er beskyttet med vanntette glidelåser. I tillegg er det også en innvendig lomme tilpasset radio. Toveis vanntett glidelås i fronten. Ellers kan jakken justeres både nede og i ermene. Den kommer med NRH-logo på begge armer, teksten "Norske Redningshunder" på ryggen, og godt med reflekser.

Ved å bestille gjennom distrikt eller lokallag får medlemmene jakken rimeligere dersom det blir bestilt flere enn fem. Bestilling fra distrikt eller lokallag sende til post@nrh.no.
Str XS-XXXL.

Pris: 2950 kroner

(hvis distrikt eller lag bestiller flere enn fem stykker), ellers 3250 kroner.

Klistermerker

35 og 85 kroner

Redningshunden 01-2019

Returadresse:
Norske Redningshunder,
Tamburveien 5. 1406 SKI
Info-telefon 02615

EUKANUBA

Growing EUKANUBA PUPPY til din valp

Utvikling

DHA fremmer intelligens og læreevnen hos valper

Immunforsvaret

Bidrar til å fremme valpers naturlige motstandskraft med antioksidanter

Hud & Pels

Omega-6- og omega-3-fettsyrer for å holde huden sunn og valpens pels blank

Kalsium

Fremmer sunn og riklig skjelett vekst med kalsium

LIVE LIFE WELL

